

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY MŠENO,
příspěvkové organizace

Nádražní 326, Mšeno 277 35

UMĚLECKÉ PROMĚNY A VIZE

OBSAH

1. Identifikační údaje ZUŠ Mšeno.....	3
2. Charakteristika ZUŠ Mšeno.....	4
3. Zaměření školy a její vize.....	5
4. Výchovné a vzdělávací strategie.....	6
5. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných.....	7
6. Výuka žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	7
7. Hodnocení žáků.....	8
8. Vlastní vyhodnocení školy.....	9
9. Vzdělávací obsah uměleckých oborů.....	9
A. VÝTVARNÝ OBOR.....	10
A.1. Přípravné studium.....	10
A.2. Základní studium I. stupně.....	11
A.3. Základní studium II. Stupně.....	13
B. HUDEBNÍ OBOR.....	15
B.1. Vzdělávací obsah hudebního oboru.....	17
B.2. Vyučované předměty a očekávané výstupy, metodika a učební plány k jednotlivým předmětům.....	18
Hra na klavír.....	18
Hra na EKN.....	20
Hra na akordeon.....	22
Hra na housle, violu.....	23
Hra na zobcovou flétnu.....	26
Hra na příčnou flétnu.....	27
Hra na klarinet.....	28
Hra na trubku.....	30
Hra na bicí nástroje.....	32
Sólový zpěv.....	35
Recepce a reflexe hudby.....	37
Komorní hra, orchestrální hra.....	38
Sborový zpěv.....	38

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ZUŠ MŠENO

Název ŠVP: Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Mšeno, příspěvkové organizace
Nádražní 326, Mšeno 277 35

Motivační název: „Umělecké proměny a vize“

Předkladatel:

Název školy: Základní umělecká škola Mšeno, příspěvková organizace

Adresa školy: Nádražní 326, 277 35 Mšeno

IČO: 67 67 36 35

Jméno a příjmení ředitele: Mgr. Čeněk Hlavatý

Telefon: 315 693 088

E-mail: info@zusmseno.cz

www.zusmseno.cz

Zřizovatel:

Název: Město Mšeno

Adresa: Náměstí Míru 1, 277 35 Mšeno

Telefon: 315 693 088

E-mail: epodatelna@mestomseno.cz

Platnost dokumentu od 1. září 2019

Podpis ředitele školy a razítko:

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

V Základní umělecké škole Mšeno (dále jen ZUŠ Mšeno) se vyučují dva umělecké obory: hudební a výtvarný. Škola má čtyři místa poskytovaného vzdělávání.

Základní umělecká škola Mšeno cíleně navazuje na české národní tradice, které se v uměleckém směru formovaly ve druhé polovině 19. století, a které vynesly českou kulturu do celosvětového povědomí. Po stránce výtvarné a hudební se jedná především o generaci Národního divadla a obrození (výtvarné umění – Václav Levý, Václav Myslbek, Julius Mařák, hudba – Bedřich Smetana, Antonín Dvořák, Zdeněk Fibich), v období české moderny se jedná o Františka Kupku, Otto Guntfreunda, F.T.Šimona, Leoše Janáčka a Bohuslava Martinů a ze současného umění výtvarného Zdeňka Sýkoru, René Roubíčka, Vladimíra Boudníka, Theodora Pištěka, Františka Skálu, Andy Warhola a hudby filmové Johna Williamse, Petra Skoumala, Klause Badelta, ale i hudby rockové Queen, AC/DC.

Základní umělecké vzdělávání je založeno na vysoké náročnosti individuálního přístupu žáka a učitele, a to ve dvou směrech: jednak po stránce technického ovládnání zvoleného nástroje a výtvarných materiálů, což si vyžaduje velkého fyzického úsilí, a také po stránce uměleckého vyjadřování, což klade vysoké nároky na psychiku žáka.

Tím se pojetí STUDIA v základních uměleckých školách zásadně liší od pojetí VÝCHOVY (výtvarné a hudební), aplikované v základních školách.

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) ZUŠ Mšeno je koncipován tak, **aby vytvořil prostředí pro zkoumání, prezentaci a uměleckou diskuzi o zásadních společenských tématech, kde umění, hudba, literatura, film, scénografie, fotografie a další umělecké disciplíny umožňují objevovat i sebe sama v současném světě.**

Základní strategie umělecké výuky ZUŠ Mšeno pak vychází z přesvědčení, že podstatou uměleckého vzdělávání jsou kulturně vyspělí a umělecky se vyjadřující žáci ve věku od 5 do 26 let, ze kterých ZUŠ Mšeno zásadním způsobem pomáhá vychovávat sebevědomé jedince, kteří se nejen v kulturním světě neztratí.

Materiální, personální i ekonomické předpoklady umožňují plnění deklarovaných vzdělávacích programů. Průběh vzdělávání je na vysoké úrovni. Škola v potřebné míře zajišťuje rozvoj uměleckých kompetencí žáků a jejich setkávání s uměním v každodenním životě.

Charakteristika, vybavení školy

Hlavní budova školy se nachází v klidném prostředí města Mšena, nedaleko od vlakového nádraží. V unikátní Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko – Máchův kraj. Celkový počet žáků v naší škole je 400, z toho 90 v hudebním oboru a 310 v oboru výtvarném. Pro tento počet je škola vybavena velmi kvalitně, v mezích současných ekonomických možností zřizovatele a rezervního fondu školy. Škola disponuje všemi hudebními nástroji a pomůckami, které pro výuku potřebuje. Výuka probíhá ve čtyřech pobočkách (místech poskytovaného vzdělávání). ZUŠ Mšeno má vlastní uměleckou kovárnu, fotografický ateliér s fotokomorou, sítotiskovou dílnu a 3D tiskárnu.

Pedagogové

Pro výuku obou uměleckých oborů jsou ve škole vytvořeny velmi kvalitní personální podmínky. Pedagogický sbor je v současnosti stabilizovaný, plně kvalifikovaný a zaručuje vysoké schopnosti pro práci s dětskou uměleckou individualitou. V hudebním oboru pracují tři učitelé, ve výtvarném také tři.

Umělecké akce:

ZUŠ Mšeno pokrývá svými aktivitami nejen region zřizovatele, jímž je město Mšeno, nýbrž i vzdálenější městská kulturní centra a mezinárodní výstavy. Jedná se především o výstavy výtvarných prací žáků, jež jsou doprovázené vystoupením žáků hudebního oboru. Pro město Mšeno zajišťujeme hudební a výtvarnou činnost na všech společenských úrovních. Jsou to především velké vánoční výstavy a koncerty ve společenském sále radnice, dále pak umělecké interní koncerty a umělecké interní výstavy v hlavním sále školy a na místech poskytovaného vzdělávání, koncerty pro širokou kulturní veřejnost, sociální zařízení (Domov Seniorů Mšeno).

Spolupracujeme s partnery:

Krajským úřadem Středočeského kraje, Mělnickým kulturním centrem MEKUC, Regionálním muzeem Mělník, tiskárnou Wendy, s obcí Byšice, Hudbou Hradní stráže a Policie ČR, VDO Mělník, PFO Praha, OSA, středními uměleckoprůmyslovými školami Kamenický Šenov a Turnov, TGK Skalice, galeriemi NG, DOX, UMPRUM – Praha, Sklářským muzeem Nový Bor, sklárnou Jiřího Pačinka, MDVV Lidice, Medicentrem Mělník – galerie Na schodech, Senátem Parlamentu ČR, Českým muzeem hudby, Nadací Magdalény Kožené a Světluškou.

Spolupracujeme s mediálními partnery:

Regionální tisk, Český rozhlas a Česká televize.

Pravidelně pořádáme Kurzy uměleckého kovářství s Dr. Jaromírem Hoškem, umělecké dílny ve sklárně Jiřího Pačinka a tvůrčí workshopy různých zaměření.

Důležitou součástí uměleckého působení ZUŠ Mšeno je její organizační činnost, při níž se realizují výtvarné a hudební akce na vysoké úrovni např. celorepubliková akce Dětská pěvecká soutěž Josefa Kříčky pod patronací MŠMT a aktivní účast na všech ročnících celostátního happeningu základních uměleckých škol ve veřejném prostoru - ZUŠ OPEN.

Vycházíme z přesvědčení, že česká lidová melodika a vizualita jsou nezaměnitelným základem i k našemu modernímu uměleckému vyjadřování, které hledá obohacení v kulturních hodnotách dalších národů a etnik. Směřujeme k názorové toleranci.

Aktivní výtvarnou výpověď člověk podává zprávu o sobě samém ve vztahu k okolnímu světu.

Dítě své představy obohacuje o sebereflexi a hlubší citlivou pozornost. Výsledkem je umělecká individuální tvorba dítěte, která závisí i na empatické pozornosti, respektu a zájmu učitele.

3. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

1. ZUŠ Mšeno je tvůrčí dílnou zlidšťování

Naši žáci jsou vzděláváni a vychováni na principu vlastní jedinečnosti. Tímto přístupem vystupuje z kolektivu individualita, hledající sama sebe, především cestou sebedůvěry, s touhou po seberealizaci. S návratem do kolektivu přináší s sebou prvky, jež obohacují každý umělecký výkon v dané estetické rovině na úroveň tzv. uměleckého rizika. V celospolečenském měřítku to znamená existenci silného jedince, který se nepodřizuje průměrnostem a buduje si uznání a respekt.

2. ZUŠ Mšeno je prostorem tolerance, což je základní idea mezilidských vztahů v naší škole, bez ohledu na to, zda se jedná o učitele či o žáka. Nepotřebujeme nové bohy, máme-li se chovat slušně. Stačí nám k tomu po vzoru Immanuela Kanta „hvězdné nebe nad hlavou a mravní zákon v nás.“

3. ZUŠ Mšeno a její cíl

Naše škola si klade za cíl být viditelným a jedinečným garantem kulturnosti nejen v regionu města Mšena. Veřejné a interní akce realizujeme s maximálním důrazem na uvědomění si našich žáků, že člověk, který umění dává, dělá tak s přesvědčením, že obohacuje své okolí tím, čím sám byl bez vlastních zásluh obohacen, to znamená talentem k uměleckému vyjadřování, jenž musí být učitelem rozvíjen.

Na druhou stranu člověk, který umění přijímá, dělá tak s přesvědčením, že je sám obohacován. Tímto vztahem se vyznačuje pouze opravdové umění a liší se tak od zábavy, která je často s uměním zaměňována.

4. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Strategie se zaměřuje na kvalitu vzdělávacího procesu ve vztahu k vytváření klíčových kompetencí.

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Výchovné a vzdělávací strategie	
učitel vede žáka k plánování úkolů, formulaci postupů ve vzdělávání	
Klíčová kompetence	
žák rozumí nebo pochopí, čemu se má naučit	
žák pracuje s nástrojem a materiálem, ověřuje správnost svého řešení	

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k rozvoji dovednosti sebehodnocení

Výchovné a vzdělávací strategie	
učitel vede žáka k individuálnímu sebehodnocení	
učitel vede žáka k sebehodnocení žáků ve skupině	
učitel hodnotí žáka způsobem, který mu umožňuje vnímat vlastní pokrok	
Klíčová kompetence	
žák získává potřebné sebevědomí při vyjadřování svých myšlenek, názorů při prezentaci svých schopností	
žák upřednostňuje pozitivní hodnocení	

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální

Výchovné a vzdělávací strategie	
učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují	
učitel umožňuje žákům pracovat ve skupinách, dvojicích nebo samostatně	

učitel vede žáky k efektivní spolupráci	
učitel zadává skupině úkoly tak, aby vynikl každý žák	
Klíčová kompetence	
žáci jsou vedeni k tomu, aby dokázali nabídnout pomoc, nebo o ni požádat	

5. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Mimořádné nadání k uměleckému výkonu, atakující hranice geniality – to znamená, že jedinec hravě zvládá úkoly, které jsou pro stejně staré nebo i starší žáky nedosažitelné. V téměř každé ZUŠce se občas takový jedinec najde, tedy i v ZUŠ Mšeno.

Stali jsme se pilotní školou i ve stipendijní programu MenART- s cílem podpořit vyhledávání, rozvoj a podporu mladých talentů a podpořit a inspirovat pedagogy, kteří se jejich výuce věnují. Důležitá je také oboustranná důvěra, ochota zužitkovat své schopnosti a dovednosti s maximálním tvůrčím úsilím.

Stavíme rozvoj žáka především na spolupráci učitele s rodiči. Ta se projevuje tak, že rodič se účastní individuální výuky, sleduje pokyny učitele a snaží se je aplikovat při domácí přípravě žáka. Žáky vedeme k aktivní účasti na výstavách a prohlubování respektu k uměleckému vzdělávání, jako ideálnímu otevřenému prostředí pro zachycení a výchovu talentů.

Příprava žáků na přehlídky a soutěže je samozřejmostí. Další cestou k rychlejšímu vývoji mimořádně nadaného jedince je jeho častější veřejná prezentace (výstavy, portfolio, koncerty, soutěže).

U žáků mimořádně výtvarně nadaných je patrná vůle a tvůrčí úsilí, které je třeba maximálně podporovat ze strany učitelů i rodičů. ZUŠ Mšeno řeší tyto případy rozšířenou nabídkou projektových víkendů, výukou formou workshopů a kurzů s netradičními technikami a materiály (sklo, kov, sgrafito, mozaika, textil a dřevo). Spolupráce pedagogů a rodičů směřuje k úspěšnému zvládnutí talentových zkoušek na umělecké školy a k cílené profesionální dráze v daném oboru. V mimořádných případech talentu lze přijmout žáka již v předškolním věku.

Že tato strategie funguje, je patrné z toho, že výtvarný obor získal **Cenu poroty** na Mezinárodní dětské výtvarné výstavě Lidice 2015 **za trvalou, cílevědomou a kvalitní výtvarnou práci s dětmi a přínos ve výtvarné tvorbě, kdy se nebojí experimentovat.**

Žáci mimořádně nadaní – reprezentanti se aktivně a úspěšně účastní soutěží, přehlídek, koncertů, výstav a happeningu základních uměleckých škol ve veřejném prostoru - ZUŠ OPEN. ZUŠ Mšeno vydává každoročně školní kalendář reprezentantů přesahující náklad 2500 výtisků. ZUŠ Mšeno uděluje na konci školního roku pamětní listy reprezentantům hudebního i výtvarného oboru, kteří úspěšně reprezentují školu.

6. VÝUKA ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Vnímáme dva typy žáků: jednak žáky s postižením tělesným (nikoliv mentálním), a jednak žáky ze znevýhodněných sociálních skupin či z neúplných rodin a podobně.

Při práci s dětmi prvního typu je nutné hledat individuální a alternativní přístupy, především vzhledem ke konkrétnímu postižení, a eliminovat v nejvyšší možné míře žákovo znevýhodnění tak, aby na konečném výsledku nebylo patrné, nebo jen minimálně. ZUŠ Mšeno s takovými žáky pracuje a výsledky je možné hodnotit jako dobré. Vždy se jedná především o lidský přístup

učitele k žákovi (individuální výuka) na něm pak lze stavět technické i umělecké mechanismy rozvoje osobnosti žáka, jež vedou k požadovanému výsledku.

Také výuková práce s žáky druhého typu musí být založena na maximální lidskosti, která prolamuje bariéry nedůvěry, jíž děti ze sociálně odloučených rodin, stejně jako děti z rodin azylantů trpí. Dalším velkým problémem je ekonomická propast, do níž se rodina dostala. Ta znemožňuje dětem z takových rodin umělecké vzdělávání. ZUŠ Mšeno má pro tento typ žáků zpracovaný systém sociálních žádostí, na jejichž základě hradí školné stát.

7. HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Základní pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků v ZUŠ Mšeno jsou stanovena ve Školním řádu zpracovaném dle zákona č. 561/2004 Sb., a dle vyhlášky č. 71/2005 Sb.. Žáci školy jsou hodnoceni systematicky, průběžně a v předem stanovených termínech. Způsob hodnocení žáka prohlubuje zájem o zvolený obor.

Klasifikace

Na vysvědčení klasifikujeme jednotlivé předměty známkami:

1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – uspokojivý, 4 – neuspokojivý.

Celková klasifikace je a) prospěl s vyznamenáním, b) prospěl, c) neprospěl.

Ke klasifikaci výborný vyžadujeme splnění vzdělávacího obsahu daného ročníku a prokázání dalších vlastností jako je aktivita, samostatnost, spolehlivost, výborná domácí příprava, účast na soutěžích a vystoupeních. Žák by se měl přiblížit osobnímu maximu.

Ke klasifikaci chvalitebný je nutné splnění vzdělávacího obsahu daného ročníku, spolehlivost, cílevědomost a účast na vystoupení.

Ke klasifikaci uspokojivý je nutné splnění vzdělávacího obsahu daného ročníku.

Ke klasifikaci neuspokojivý vede nesplnění vzdělávacího obsahu předmětu, což znamená vyloučení žáka.

Známka na vysvědčení se skládá z mnoha komponent. Kromě známek z hodin i z hodnocení aktivity, iniciativy a samostatnosti přihlíží se i k výsledku postupové zkoušky. Konečné rozhodnutí při stanovení známky na vysvědčení je na učiteli.

Postupová zkouška

Před koncem každého školního roku vykonají všichni žáci hudebního oboru postupovou zkoušku. Její obsah vychází z očekávaných výstupů pro daný nástroj a ročník, viz kapitola B2. Postupové zkoušky hodnotí nejméně tříčlenná komise složená z učitelů daného nebo příbuzného předmětu a zapisují se do protokolu o vykonání postupové zkoušky. Žáci získávají certifikát podepsaný předsedou komise, jenž je zván z oblasti mimo ZUŠ Mšeno a je uznávanou hudební autoritou. Úspěšné vykonání postupové zkoušky je podmínkou postupu do vyššího ročníku. Znamka z postupové zkoušky nezakládá nutně na známku na vysvědčení. Pokud žák nemůže ze zdravotních nebo rodinných důvodů vykonat postupovou zkoušku v řádném termínu, stanoví ředitel školy náhradní termín.

Umělecké interní večery - koncerty a výstavy

Důležitou pomůckou k hodnocení žáků ZUŠ Mšeno jsou v hudebním oboru umělecké interní koncerty a ve výtvarném oboru umělecké interní výstavy. Účastní se jich povinně všichni žáci hudebního a výtvarného oboru před svými rodiči a dalšími příbuznými, jež mají možnost sledovat své dítě ve čtvrtletních intervalech a srovnáváním s ostatními žáky zaujmout k němu kritický

nebo pochvalný názor. Umělecké interní večery – koncerty a výstavy jsou dva v průběhu školního roku.

První umělecké interní večery – koncerty a výstavy se konají v listopadu a slouží jako platforma pro výběr nejlepších výkonů na Vánoční koncert a pro výběr originálních prací do školního kalendáře reprezentantů.

Druhé umělecké interní večery – koncerty a výstavy se konají v březnu a slouží jako platforma pro výběr nejlepších výkonů na Aprílový koncert a pro výběr originálních prací do školního kalendáře reprezentantů.

Závěrečný absolventský koncert a práce absolventů

Každoročně probíhají v hudebním oboru absolventské koncerty a ve výtvarném oboru hodnocení závěrečných prací absolventů. Na konci školního roku, se závěrečným vysvědčením jsou úspěšným absolventům předány publikace a ceny v upomínku na školní roky v ZUŠ Mšeno.

Hudební nauka

Hudební nauka je povinnou součástí hudebního vzdělávání v obou ročnících přípravného studia a od 1. do 5. ročníku I. stupně. Pokud se z důvodu dopravní dostupnosti (nebo jiného závažného důvodu) stane, že některý žák nemůže ve stanovenou dobu docházet na povinnou hudební nauku, musí na závěr obou pololetí vykonat zkoušku z hudební nauky. Učitel hudební nauky stanovuje způsob provedení zkoušek, jejich termín a odpovídá za jejich obsah.

Soubořová hra

Hra v souborech je povinnou součástí hudebního vzdělávání v 6. a 7. ročníku I. stupně.

Soubořová hra se nedá studovat konzultativním způsobem.

8. VLASTNÍ VYHODNOCENÍ ŠKOLY

na základě Vyhlášky č. 15/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů škola sleduje průběžně a systematicky.

Hodnocení :

a/ interní – autoevaluace /subjektivita, pedagogický sbor

b/ externí – empirický výzkum z řad veřejnosti

9. VZDĚLÁVACÍ OBSAH UMĚLECKÝCH OBORŮ

Vysvětlení používaných termínů:

Vzdělávací obsah = komplexní obsah vzdělávací nabídky uměleckých oborů školy (výtvarného a hudebního). Definovaný ročníkovými výstupy a časovou dotací.

Studijní zaměření = vzdělávací umělecká činnost. Ve výtvarném oboru se jedná o výtvarnou tvorbu (kresbu, malbu, grafiku a modelování).

V hudebním oboru se jedná o hru na hudební nástroje, zpěv a souborovou hru.

Vyučované předměty = konkrétní předměty, jejichž název je uveden na vysvědčení *Očekávané*

výstupy = osvojené umělecké znalosti a dovednosti žáků, jejichž úroveň je ověřitelná a prokazatelná učebním plánem. Očekávané výstupy pro 1.- 6. ročník

I. stupně základního studia jsou pojaty jako orientační a nemají závazný charakter, očekávané výstupy pro 7. ročník I. stupně základního studia jsou však závazné.

Časová dotace = týdenní minimální hodinová dotace pro realizaci vzdělávacího obsahu

Klíčové kompetence = souhrn vědomostí a dovedností, jež jsou určeny k utváření osobnosti žáka.

Osvojení těchto kompetencí umožní žákovi vytvořit si vlastní vztah k nim.

A. VÝTVARNÝ OBOR

Studium ve výtvarném oboru nabízí na jedné straně výtvarné myšlení a vyjadřování (**Výtvarná tvorba**) a na druhé straně výtvarné vnímání, vidění a cítění (**Výtvarná kultura**).

Od počátku žák získává vztah k novým materiálům, nástrojům a postupně si osvojuje **ve výtvarné tvorbě** tyto výtvarné techniky plošné, prostorové i objektové a akční tvorby. Plošná tvorba v sobě zahrnuje kresbu, malbu a grafiku či jejich kombinace. V prostorové tvorbě pracuje žák s hlinou, drátem, papírem a dalšími materiály. V objektové a akční tvorbě žák experimentuje s výtvarnými technikami a materiály.

Ve výtvarné kultuře se žák zaměřuje na různé druhy umění v historii lidstva a výtvarné pojmosloví.

Snahou ZUŠ Mšeno v základním uměleckém vzdělávání je poskytnout žákům ucelený rozvoj osobnosti pro uměleckou komunikaci.

Umělecká výuka probíhá v přípravném studiu, v základním studiu I. a II. stupně. Skupinová výuka se organizuje od 12ti žáků v ateliéru s časovou dotací od jedné do tří vyučovacích hodin týdně.

Přípravné studium je dvouleté s časovou dotací minimálně jedné vyučovací hodiny týdně. S ohledem na zvolený vzdělávací obsah a zaměření školy lze tuto dotaci snížit až na jednu hodinu týdně. Kritériem přijetí žáka je výtvarný talent. Cílem studia je rozvoj dětské fantazie a představivosti, rozlišení základních výtvarných technik a materiálů při vlastní tvorbě žáka.

Základní studium I. stupně je sedmileté. Žák prokáže svoji výtvarnou vyspělost na konci základního studia závěrečnou absolventskou prací.

Základní studium II. stupně je určeno pro studenty středních škol, kteří vytvářejí portfolia s vlastní studijní tvorbou.

A1. PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

Vyučované předměty a očekávané výstupy

Žák intuitivně používá obrazotvorné prvky (bod, linie, tvar, barva, otisk, stopa) a prozkoumává jejich vzájemné vztahy (kontrast, dynamiku, rytmus a strukturu), využívá přirozené fantazie a představivosti.

Ve výtvarné tvorbě bez větších obtíží žák pracuje s materiály, se suchou stopou (tužka, pastelky, voskové a suché pastely, rudka), rozeznává základní druhy barev a objevuje jejich vzájemné míchání, rozlišuje malbu temperovými a vodovými barvami, zvládá kreslený monotyp a práci s otisky, učí se pojmenovat a odlišit základní výtvarné techniky.

Žák rozpoznává rozdíl mezi tvorbou v ploše a prostoru, zvládá práci s hlinou (hnětení, válení, koulení, stáčení válečku). Žák experimentuje s materiály a výtvarnými technikami.

Ve výtvarné kultuře žák pozoruje objekty a určuje jejich vlastnosti, dokáže pojmenovat to, co na uměleckém díle vidí, zhodnotí rozdíly v zobrazení stejného námětu na dvou obrazech od různých autorů (všímá si detailů).

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM	Týdenní hodinová dotace	
Názvy vyučovaných předmětů	1. ročník PVV1	2. ročník PVV2
Výtvarná tvorba	1,5	1,5
Výtvarná kultura		

A2. ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Vyučované předměty a očekávané výstupy

1. ročník

Žák používá obrazotvorné prvky (bod, linie, tvar, barva, otisk, stopa) a vnímá jejich vzájemné vztahy (kontrast, dynamiku, rytmus a strukturu) ve vlastní tvorbě

Ve výtvarné tvorbě žák vyjadřuje vlastní emoce, s pomocí učitele zvládá řešení kompozice, vyhledává kresebné vyjádření, vnímá rozdíl mezi kresbou lineární (obrysovou) a kresbou plošnou, rozezná teplé a studené barvy a objevuje jejich vzájemné míchání, ovládá jednoduché grafické techniky (otisk přírodnin, daktylogram, papírotisk), experimentuje s různými materiály a nástroji. Žák zvládá práci s hlinou, modelaci tvarů z plátu hlíny, dokáže vytvořit jednoduchý reliéf, pracuje s otisky přírodních materiálů.

Žák experimentuje s materiály a výtvarnými technikami na základě smyslových vjemů.

Ve výtvarné kultuře žák zhodnotí svět v obrazech (líbí/nelíbí), aktivně se účastní animačních programů v galeriích, vysvětlí základní pojmosloví.

2. ročník

Žák používá kompozici, modelaci a proporce s pomocí učitele, dokáže vnímat a hodnotit svou vlastní práci a výsledky spolužáků (subjektivita).

Ve výtvarné tvorbě žák užívá základní výtvarné techniky kresby, malby a grafiky, používá základní vyjadřovací prostředky plošné tvorby (bod, linie, barva, tvar, kompozice) tak, aby dokázal zobrazit svoji myšlenku.

Žák umí pracovat s hlinou, zná její vlastnosti a možnosti, dokáže pracovat i s netradičními materiály (drát, lepenka, textil, sádra...).

Žák experimentuje s netradičními materiály a výtvarnými technikami na základě smyslových vjemů.

Ve výtvarné kultuře žák vysvětlí základní pojmosloví, aktivně se účastní animačních programů v galeriích, vystihne vztahy mezi uměleckým dílem a okolním světem.

3. ročník

Žák přepisuje realitu s důrazem na formu, ovládá základní vyjadřovací prostředky v plošné a prostorové tvorbě, formuluje si hodnotový systém života a respektuje autoritu učitele.

Ve výtvarné tvorbě žák kombinuje tradiční a alternativní výtvarné techniky, prezentuje znalost technik a realizuje výtvarné řady a projekty, přepisuje realitu (důraz na formu), uvědomuje si výrazové vlastnosti barev a kontrastů – vyhledává barvu

Žák bez obtíží zpracovává hlinu i pomocí nástrojů (špachtle a očko), přidává a ubírá hmoty, vzájemně kombinuje různé materiály, orientuje se v modelaci a proporcích.

Žák vytváří z netradičních materiálů objekty, kombinuje výtvarné techniky a postupy na základě smyslových vjemů.

Ve výtvarné kultuře žák rozšiřuje základní pojmosloví, účastní se výstav v galeriích ČR, objasňuje vztahy mezi uměleckým dílem a okolním světem.

4. ročník

Žák respektuje odlišný výtvarný projev, objevuje vzájemné souvislosti mezi výrazem a volbou výtvarné techniky, dokáže objektivně hodnotit vlastní práci, ale i výsledky svých spolužáků (tolerance a empatie).

Ve výtvarné tvorbě si žák všímá reálného prostředí a jeho proměn, dokáže přepisovat realitu do výtvarné podoby, uvědomuje si výrazové vlastnosti barev, dokáže si práci rozplánovat, orientuje se v kompozici a proporcích.

Žák realizuje výtvarné projekty, je schopen vytvořit prostorovou instalaci, dokáže pozorovat realitu a vědomě ji převádět do výtvarné podoby, utváří modelaci a hmotný prostorový objem.

Žák používá tradiční, alternativní prvky a jejich kombinaci ve výtvarných technikách.

Žák vysvětlí základní pojmosloví a odvodí základní aktivity tvorby, aktivně se účastní výstav v galeriích ČR, objasní vztahy mezi uměleckým dílem a okolním světem.

5. ročník

Žák respektuje názory druhých, více ovládá výtvarné prostředky v plošné a prostorové tvorbě.

Ve výtvarné tvorbě žák zachycuje realitu ve vlastní malířské tvorbě, je schopen kresebného přepisu plošné předlohy, dokáže výstižně vyjádřit podstatné rysy a detaily kresleného objektu, rozpoznává základní grafické techniky, dokáže použít různé druhy stínování pro modelaci tvarů.

Žák nahlíží na vnější i vnitřní prostor plastiky, objevuje nové možnosti spojení různých věcí ve vlastní tvorbě, pracuje s povrchem hmoty z různých úhlů, s respektem k přírodě vytváří land-artová cvičení s využitím přírodních prvků.

Žák používá netradiční materiály a výtvarné techniky na základě smyslových vjemů.

Ve výtvarné kultuře si žák formuluje hodnotový systém života, aktivně se účastní výstav v galeriích ČR, stanoví umělecké epochy v dějinách (slohy).

6. ročník

Žák prezentuje své názory a postoje (věcný dialog a konfrontace), vytváří portfolia mapující vývoj, improvizuje při řešení ve vlastní tvorbě, ztvárňuje svět ve své celistvosti a vytváří si vlastní hodnotový systém.

Ve výtvarné tvorbě žák dodržuje zásady perspektivy, dokáže výstižně vyjádřit podstatné rysy kresleného objektu, pracuje s pojmem grafická stylizace, tvarová a barevná nadsázka.

Žák řeší výtvarný jazyk a sochařský výraz – vyhledává plastiku a design, reaguje na tradici užitého umění.

Žák experimentuje s médii a technologiemi, objevuje výrazové prostředky fotografie.

Ve výtvarné kultuře žák objevuje výtvarné směry v dějinách umění, aktivně se účastní výstav v galeriích ČR a EU, zobecňuje vztahy mezi uměleckým dílem a okolním světem.

7. ročník

Žák ovládá širokou škálu výtvarných prostředků v plošné a prostorové tvorbě, rozlišuje realitu a fantazii (nadsázku, fikci), nachází souvislosti mezi informacemi – stejně důležitá forma i obsah, orientuje se ve výtvarných směrech, ukončí I. stupeň základního studia prezentací portfolia vlastních prací (výstava), prezentuje své názory a postoje (věcný dialog a konfrontace), ztvárňuje svět ve své celistvosti a vytváří si vlastní hodnotový systém (identita).

Ve výtvarné tvorbě žák dodržuje zásady perspektivy, dokáže výstižně vyjádřit podstatné rysy kresleného objektu, pracuje s pojmem grafická stylizace, tvarová a barevná nadsázka.

Žák řeší výtvarný jazyk a sochařský výraz – vyhledává plastiku a design.

Žák experimentuje s médii a technologiemi, objevuje výrazové prostředky fotografie.

Ve výtvarné kultuře žák reaguje na tradici volného a užitého umění, aktivně se účastní výstav v galeriích ČR a EU, zobecňuje vztahy mezi uměleckými díly.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ	Týdenní hodinová dotace						
Názvy vyučovaných předmětů	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník
Výtvarná tvorba Výtvarná kultura	3	3	3	3	3	3	3

A3. ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Vyučované předměty a očekávané výstupy

1. ročník

Žák ovládá širokou škálu výtvarných prostředků v plošné a prostorové tvorbě, nachází souvislosti mezi informacemi – stejně důležitá forma i obsah, orientuje se ve výtvarných směrech a řeší odlišnosti tvorby, prezentuje své názory a postoje (věcný dialog a konfrontace) i na veřejnosti, ztvárňuje svět ve své celistvosti a vytváří si vlastní hodnotový systém (identita).

Ve výtvarné tvorbě žák dodržuje zásady perspektivy – budování prostoru, dokáže výstižně vyjádřit podstatné rysy kresleného objektu, pracuje s pojmem grafická stylizace, tvarová a barevná nadsázka.

Žák řeší výtvarný jazyk a sochařský výraz – vyhledává plastiku a design, propojuje obsah a formu. Žák experimentuje s médii a technologiemi, objevuje výrazové prostředky fotografie a počítačových programů.

Ve výtvarné kultuře žák reaguje na tradici volného a užitého umění, aktivně se účastní výstav v galeriích ČR a EU, zobecňuje vztahy mezi uměleckými díly.

2. ročník

Žák ovládá širokou škálu výtvarných prostředků ve své tvorbě, nachází souvislosti mezi informacemi – stejně důležitá forma i obsah, orientuje se ve výtvarných směrech a rozpoznává je v dílech umělců, prezentuje své názory a postoje na veřejnosti – výstavy, přehlídky, symposia, ztvárňuje svět ve své celistvosti a prohlubuje si vlastní hodnotový systém (identita).

Ve výtvarné tvorbě žák dodržuje zásady perspektivy – budování prostoru, realita a vizuální přesnost, dokáže výstižně vyjádřit podstatné rysy kresleného objektu – kontrast figury a pozadí, pracuje s pojmem grafická stylizace, tvarová a barevná nadsázka, používá základy typografie.

Žák řeší výtvarný jazyk a sochařský výraz – vyhledává plastiku a design, propojuje obsah a formu. Žák experimentuje s médii a technologiemi, kombinuje materiály a nástroje, objevuje výrazové prostředky fotografie, počítačových programů a videa.

Ve výtvarné kultuře žák reaguje na tradici volného a užitého umění i proměny současného umění, aktivně se účastní výstav a přednášek v galeriích ČR a EU, zobecňuje vztahy mezi uměleckými díly významných umělců (konfrontace).

3. ročník

Žák ovládá širokou škálu výtvarných prostředků ve své tvorbě, využívá souvislosti mezi informacemi – formální i obsahová stránka děl, orientuje se ve výtvarných školách a řeší přístupy v umělecké tvorbě, prezentuje své názory a postoje (věcný dialog a konfrontace) i na veřejnosti, ztvárňuje svět ve své celistvosti a vytváří si vlastní hodnotový systém (identita).

Ve výtvarné tvorbě žák dodržuje zásady perspektivy, navrhuje architektonická řešení exteriéru, dokáže výstižně vyjádřit podstatné rysy malovaného objektu – práce s barvou experimentuje s grafickými technikami

Žák řeší výtvarný jazyk a sochařský výraz – navrhuje plastiku a design, propojuje obsah a formu až k finální realizaci svého záměru.

Žák experimentuje s médii a technologiemi při vlastní tvorbě, objevuje výrazové prostředky land-artu a body-artu.

Ve výtvarné kultuře žák reaguje na proměny současného umění, aktivně se účastní výstav, workshopů v galeriích ČR a EU, řeší vztahy mezi uměleckými díly významných umělců.

4. ročník

Žák ovládá širokou škálu výtvarných prostředků ve své tvorbě, využívá souvislosti mezi informacemi – důležitá formální i obsahová stránka díla, orientuje se ve výtvarných školách a hnutích - rozdílné přístupy v umělecké tvorbě, konfrontuje své názory a postoje (věcný dialog na veřejnosti), ztvárňuje svět ve své celistvosti a prohlubuje si vlastní hodnotový systém (identita).

Ve výtvarné tvorbě žák dodržuje zásady perspektivy, navrhuje architektonická řešení exteriéru a interiéru, vyjadřuje podstatné rysy malovaného objektu – práce s barvou a hmotou, experimentuje s grafickými technikami, posun k abstrakci.

Žák zpřítomňuje svět a mezilidské vztahy, realizuje svůj záměr v hlubších akcích a instalacích.

Žák experimentuje s médii a technologiemi při vlastní tvorbě, objevuje výrazové prostředky land-artu, body-artu, happeningu a performance.

Ve výtvarné kultuře žák reaguje na proměny současného umění (inspirace, podněty), zkoumá média věnující se současnému umění, aktivně se účastní výstav, workshopů v galeriích ČR a EU, řeší vztahy mezi uměleckými díly významných umělců.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ	<i>Týdenní hodinová dotace</i>			
<i>Vyučované předměty</i>	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Výtvarná tvorba Výtvarná kultura	3	3	3	3

B. HUDEBNÍ OBOR

Ve studijním zaměření **Hra na hudební nástroj** se žák zdokonaluje ve hře na hudební nástroj nebo zpěvu. Žák získává elementární hudební návyky a dovednosti a následně je rozvíjí nejen jako sólista, ale i jako spoluhráč v komorní a orchestrální hře nebo ve sborovém zpěvu.

Časová dotace je jedna vyučovací hodina týdně pro všechny ročníky přípravného, I. i II. stupně.

Ve studijním zaměření **Recepce a reflexe hudby** se prostřednictvím hudební nauky učí žák základní hudební teorii a orientovat se ve světě hudby, využívat a přenášet zkušenosti, dovednosti a vědomosti získané z praktických činností do vnímání hudby.

Časová dotace je jedna vyučovací hodina týdně, pro přípravné studium a pro 1. - 5. ročník I. st..

Pokud se z důvodu dopravní dostupnosti (nebo jiného závažného rodinného důvodu) stane, že žák nemůže ve stanovenou dobu docházet na povinnou hudební nauku, musí se prostřednictvím konzultací s vyučujícím připravit na vykonání písemné zkoušky z hudební nauky, a to na konci prvního i druhého pololetí. Učitel hudební nauky stanovuje způsob provedení zkoušek, jejich termín, a odpovídá za jejich obsah. Žák může zahájit individuální výuku až po schválení písemné žádosti ředitelem školy.

Komorní hra, orchestrální hra, sborový zpěv

Hra a zpěv v souborech je součástí hudebního vzdělávání základního studia I. i II. stupně. Žáci těchto ročníků si mohou zvolit z aktuální nabídky.

Na návrh třídního učitele mohou vstoupit do souborové hry i žáci v nižších ročnících, kteří příkladným způsobem přistupují k ovládnutí svého nástroje.

Souborová hra je povinná a žák ji nemůže praktikovat konzultativním způsobem.

Časová dotace pro žáky přípravného studia:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM	Týdenní hodinová dotace	
	1. ročník	2. ročník
Hra na nástroj	1	1
Recepce a reflexe hudby	1	1

Časová dotace pro žáky základního studia I. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ	Týdenní hodinová dotace						
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník
Hra na nástroj	1	1	1	1	1	1	1
Recepce a reflexe hudby	1	1	1	1	1		
Komorní hra Orchestrální hra Sborový zpěv	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3

Celkem

16 hodin.

Časová dotace pro žáky základního studia II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ	Týdenní hodinová dotace				
	Přípravný ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na nástroj	1	1	1	1	1
Komorní hra Orchestrální hra Sborový zpěv	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3

Celkem

8 hodin.

Postupová zkouška

Před koncem každého školního roku vykonají všichni žáci hudebního oboru postupovou zkoušku. Její obsah vychází z očekávaných výstupů pro daný nástroj a ročník. Postupové zkoušky hodnotí nejméně tříčlenná komise složená z učitelů daného nebo příbuzného předmětu a výkony se známkuje do protokolu o vykonání postupové zkoušky. Žáci získávají certifikát podepsaný předsedou komise, jenž je zván z oblasti mimo ZUŠ Mšeno a je uznávanou hudební autoritou. Úspěšné vykonání postupové zkoušky je podmínkou postupu do vyššího ročníku. Znamka z postupové zkoušky nezakládá nutně na známku na vysvědčení. Pokud žák nemůže ze zdravotních nebo rodinných důvodů vykonat postupovou zkoušku v řádném termínu, stanoví ředitel školy náhradní termín.

Interní večery

Důležitou pomůckou k hodnocení žáků hudebního oboru jsou interní večery. Účinkují při nich povinně všichni žáci hudebního oboru před svými rodiči a dalšími příbuznými, jež mají možnost sledovat své dítě ve čtvrtletních intervalech. Při interních večerech je možné interpretovat jen části repertoáru, do nichž může didakticky vstupovat učitel. Interní večery jsou dva v průběhu školního roku. První interní večer se koná v prosinci a slouží jako platforma pro výběr nejlepších výkonů na Vánoční koncert. Druhý interní večer se koná v březnu a slouží jako platforma pro výběr nejlepších výkonů na Aprílový koncert.

Vánoční, Aprílové a Letní koncerty reprezentují ZUŠ Mšeno před širokou veřejností.

Žáky do těchto koncertů zařazuje výhradně učitel konkrétního nástroje.

Studium pro dospělé je čtyřleté, je určeno žákům od 18 let a nemá přípravné studium.

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy, v hudebním oboru na základě individuálního plánu výuky zpracovaného učitelem vždy na jeden školní rok (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně. Studium má v hudebním oboru převážně individuální formu.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ	Týdenní hodinová dotace			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Vyučované předměty				
Hra na hlavní nástroj	1	1	1	1
Komorní hra Orchestrální hra Sborový zpěv	0-3	0-3	0-3	0-3

Celkem

8 hodin.

B. 1. Vzdělávací obsah hudebního oboru

individuální výuka - vyučované předměty:

Hra na klavír,

přípravné studium (2 roky) + 7 let základního studia I. stupně + 4 roky základního studia II. stupně. **Hra na elektronické klávesové nástroje – EKN,**

přípravné studium (2 roky) + 7 let základního studia I. stupně + 4 roky základního studia II. stupně.

Hra na akordeon,

přípravné studium (2 roky) + 7 let základního studia I. stupně + 4 roky základního studia II. stupně.

Hra na housle (violu),

přípravné studium (2 roky) + 7 let základního studia I. stupně + 4 roky základního studia II. stupně.

Hra na zobcovou flétnu,

přípravné studium (2 roky) + 7 let základního studia I. stupně + 4 roky základního studia II. stupně. **Hra na příčnou flétnu,**

7 let základního studia I. stupně + 4 roky základního studia II. stupně.

Hra na klarinet,

7 let základního studia I. stupně + 4 roky základního studia II. stupně.

Hra na trubku,

7 let základního studia I. stupně + 4 roky základního studia II. stupně.

Hra na bicí nástroje,

přípravné studium (2 roky) + 7 let základního studia I. stupně + 4 roky základního studia II. stupně. **Sólový zpěv,**

přípravné studium (2 roky) + 7 let základního studia I. stupně + 4 roky základního studia II. stupně.

Pozn. u některých předmětů je možnost přípravného ročníku studia II. stupně

kolektivní výuka - vyučované předměty:

Recepce a reflexe hudby – Hudební nauka,

povinné pro žáky 1. a 2. ročníku přípravného studia a 1. až 5. ročníku základního studia I. stupně.

Komorní hra, orchestrální hra a sborový zpěv, časová dotace je 0-3 vyučovací hodiny týdně (dle předmětu), pro žáky 1. - 7. ročníku I. stupně a 1. – 4. ročníku II. Stupně, tak, aby byla splněna minimální hodinová dotace pro stanovený stupeň studia.

B. 2. Vyučované předměty a očekávané výstupy, metodika a učební plány k jednotlivým předmětům.

HRA NA KLAVÍR

Charakteristika:

Klavír patří k nejoblíbenějším hudebním nástrojům. Uplatňuje se jako nástroj sólový i doprovodný. Při hře na klavír žák rozvíjí abstraktní i logické myšlení, senzomotorické schopnosti, uplatňuje smysl pro harmonické cítění a pro vedení jednotlivých hlasů. Součástí předmětu Hra na klavír je elementární improvizace, při které se podporuje tvořivost žáka, a hra z listu, která umožňuje postupně samostatné nastudování skladby. Vedle sólové hry se žák věnuje i čtyřruční hře a případně doprovodu k jiným hudebním nástrojům. Znalost hry na klavír je také základním požadavkem ve všech hudebních profesích a při studiu učitelských oborů s hudebním zaměřením na středních a vysokých školách pedagogického směru.

Přípravné studium, 1. a 2. ročník

Žák je obeznámen se způsobem vzniku tónu v nástroji,
správně sedí u nástroje,
pojmenuje jednotlivé bílé klávesy,
zná stavbu ruky a číslování prstů,
sluchově rozezná výšku tónu, melodii vzestupnou a sestupnou,
dokáže transponovat jednoduché písně v 5prstové poloze,
zná základní hodnoty not a pomlk (celá, půlová, čtvrtová),
umí zahrát jednoduché skladbičky v houslovém klíči,
dokáže udržet rytmus při 3ruční hře s učitelem.

1. ročník základního studia I. stupně

Žák při hře využívá teoretické znalosti nabyté v předmětu hudební teorie,
zdokonaluje provedení všech druhů úhozů – portamento, staccato, legato,
čte noty v houslovém i basovém klíči,
zvládá podklad palce za 2., 3. a 4. prstem a překlad 2., 3. a 4. prstu,
hraje durové stupnice 1. prstokladové skupiny zvlášť a protipohybem,
hraje zvlášť tříhlasý tónický kvintakord s obraty (tenuto, staccato, rozklad),
orientuje se v taktu 3/4 a 4/4,
sluchově rozezná základní úrovně dynamiky (p, mf, f),
doprovází jednoduché písně dudáckou kvintou.

2. ročník základního studia I. stupně

Žák hraje durové stupnice 1. prstokladové skupiny kombinovaným způsobem,
tónický kvintakord s obraty hraje dohromady,
hraje kadence,
sluchem rozezná rozdíl mezi tóninou dur a moll,
osvojuje si základní prvky nezávislosti rukou v úhozu (legato x staccato),
rozlišuje hodnoty not a pomlk včetně šestnáctinových, orientuje se v taktu 3/8 a 6/8,
přečte a zahraje dvojhmaty v rozpětí tercie,
přednese jednoduchou skladbu,
doprovodí lidovou píseň pomocí akordů T, D, S,
zvládá čtyřruční hru s pedagogem, případně spolužákem.

3. ročník základního studia I. stupně

Žák správně sedí u klavíru, má přirozený tvar ruky, uvědoměle tvoří tón na základě předběžné zvukové představy, zvládá dynamicky rozlišovat p, mf, f, crescendo, decrescendo, hraje mollové stupnice 1. prstokladové skupiny kombinovaným způsobem, hraje tónický kvintakord s obraty přes 2 oktávy, kadence, zdokonaluje hru v terciích, zahraje sextovou etudu, správně používá současný pedál, poznává při hře základní melodické ozdoby, zahraje z paměti jednoduchou skladbu, hraje jednodušší písně ze zpěvníku, doprovází se podle akordických značek.

4. ročník základního studia I. stupně

Žák hraje durové a mollové stupnice 2. prstokladové skupiny, absolvuje přípravu ke hře čtyřhlasých akordů (rozklad), rozliší správnou volbu tempa dle charakteru skladby, umí použít různé intenzity (síly) úhozu a postupné změny síly, nastuduje nejméně jednu skladbu z období baroka nebo klasicismu, používá prvky agogické hry v romantické skladbě, během čtyřruční hry se přizpůsobí druhému hráči, zajímá se o jinou než vlastní interpretaci hudby.

5. ročník základního studia I. stupně

Žák dynamicky rozliší melodii a doprovod, rozšiřuje znalost stupnic; hraje v rychlejším tempu a rytmických variacích, absolvuje přípravu ke hře velkého rozkladu každou rukou zvlášť, zvyšuje prstovou techniku použitím vhodných etud, zvládá hru melodických ozdob – příraz, nátryl, mordent, nastuduje nejméně jednu skladbu z období baroka nebo klasicismu, seznámí se se skladbou s jazzovými prvky, zahraje jednoduchou skladbu z listu dle svých možností, umí používat synkopický pedál.

6. ročník základního studia I. stupně

Žák hraje durové i mollové stupnice, hraje velký rozklad akordů, absolvuje cvičení ke hře oktáv, vnímá správné frázování s využitím větší škály výrazových prostředků, seznamuje se s vícehlasem, nastuduje barokní, klasickou a romantickou skladbu ve stylovém provedení, při hře zvolí odpovídající tempo, dynamiku, výraz a pedalizaci, při harmonizaci melodie s akordickými značkami užívá různé stylizace v levé ruce.

7. ročník základního studia I. stupně

Žák propojuje při interpretaci skladeb veškeré získané technické i výrazové dovednosti, využívá dynamiku, vhodnou artikulaci, frázování, agogiku, rozlišuje základní charakteristiku interpretace skladeb jednotlivých slohových období, uplatňuje sluchovou sebekontrolu,

zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu,
nastuduje skladby různých žánrů,
aktivně se účastní čtyřruční či komorní hry,
je schopen hry z paměti a interpretace vybraného přednesu na veřejném nebo interním absolventském vystoupení.

1. - 4. ročník základního studia II. stupně,

Žák se samostatně připravuje, udržuje techniku své hry opakováním stupnic a akordů, uvědoměle si osvojuje nové dovednosti a spojuje teoretické poznatky s praxí, absolvuje další cvičení ke hře oktáv,
upevňuje jednotlivé technické problémy při hře průpravných cvičení či kratších etud v kombinaci se studovaným repertoárem,
během každého školního roku nastuduje skladby různých období a stylů (baroko, klasicismus, romantismus, jazzové skladby...), nastuduje rychlou větu z klasické sonáty,
zvládá různé melodické ozdoby, absolvuje průpravná cvičení vedoucí k jejich bezchybné realizaci, upevňuje základy stylového cítění při interpretaci skladeb jednotlivých hudebních období (baroko, klasicismus, romantismus, hudba 20. stol.),
umí rozlišit a aplikovat vhodný druh pedálu, tempové a výrazové změny,
vyhledává skladby dle vlastního vývěru,
prohlubuje rytmické cítění a smysl pro úhozovou pregnantnost a vyrovnanost,
používá logickou paměť opírající se o teoretický rozbor skladeb,
má v repertoáru skladby českých autorů,
je pohotový při čtení jednoduchých skladeb při hře z listu,
hraje na čtyři ruce původní čtyřruční skladby s učitelem nebo spolužákem a prostřednictvím čtyřruční hry poznává i další literaturu (úpravy komorních či symfonických děl), při hře na čtyři ruce pěstuje pohotové reakce, umí se soustředit,
zná principy klavírního doprovodu sólového nástroje, sleduje melodickou linku sólisty, umí se přizpůsobit a je schopen koordinovat souhru,
čte běžné akordické značky a umí podle nich doprovodit melodii,
umí stylizovat doprovod v levé ruce podle charakteru a tempa skladby,
umí harmonizovat melodii pomocí základních a vedlejších kvintakordů (používá obraty),
vytvoří předeihu, mezihu a dohru k písni,
aktivně se prezentuje na veřejnosti,
účastní se kulturních akcí v sídle školy, zajímá se o hudební dění v regionu.

HRA NA EKN

Charakteristika:

Elektronické klávesové nástroje patří do skupiny nástrojů nejmladších a moderních, rovnocenným způsobem je však můžeme zařadit k ostatním klávesovým nástrojům. Při výuce hry na el. klávesy si žáci nejprve osvojí základy klavírní hry, později ovšem musí zvládnout také nástroj po stránce technické. Nástroj poskytuje žákům poměrně bohatou nabídku uplatnění a vzhledem ke svým dobrým technickým a zvukovým možnostem je využíván nejen jako sólový, ale také ke hře doprovodu jiného sólového nástroje, zpěvu či uplatnění v různých komorních seskupeních. Své místo má samo-zřejmě také v hudbě populární, taneční a jazzové. Zájem žáků o hru na el. klávesy je poměrně vysoký, motivací pro žáky je určitá barevnost nástroje a zapojení se do komorní hry. Jistou motivací zejména pro rodiče je i poměrně příznivá cenová dostupnost nástroje. Při výuce ve škole máme k dispozici nástroje značky YAMAHA.

1. a 2. ročník přípravného studia

Cílem je nenásilnou formou vzbudit zájem žáka o nástroj a seznámit jej s jeho jednotlivými částmi. Rozvíjet hudebnost a podporovat tvořivé schopnosti žáka. Podle hudebních dispozic žáka zjistit jeho manuální a fyzické předpoklady – intonace, sluch, rytmus. Žák zvládá základní obsluhu nástroje (vypnutí, zapnutí, VOLUME, VOICE), dbá na základní návyky při hře (sezení u nástroje, postavení ruky, uvolněné paže), zahraje jednoduchou písničku nebo říkanku podle sluchu v pětiprstové poloze, rozpozná první dobu v taktu při práci s jednoduchým automatickým doprovodem (polka, valčík, balada, disco).

1. ročník základního studia I. stupně

Žák zvládá základní návyky při hře (sezení, držení těla, postavení rukou), využívá základní funkce nástroje a rozumí jim (VOICE, STYLE, TEMPO, START, INTRO, ENDING), zvládá hru a čtení not v pětiprstové poloze v G i F klíči, zahraje jednoduchou lidovou píseň z paměti, rozliší hru legato, tenuto a portamento, dle svých motorických dovedností ovládá hru s použitím automatického doprovodu.

2. ročník základního studia I. stupně

Žák hraje v rozšířené pětiprstové poloze, při hře využívá podkládání palce, rozliší základní dynamiku, zvládne jednoduchou souhru obou rukou současně, rozlišuje hru legato a staccato, ovládá hru dvojhmatů, zahraje jednoduché akordy v levé ruce.

3. ročník základního studia I. stupně

Žák hraje jednoduché durové akordy v levé ruce všemi prsty, dle individuálních schopností rozšiřuje doprovod o mollové akordy nebo dominantní septakord, uplatní hru kadence, plynule využívá podkládání a překládání prstů při hře, zahraje jednoduchou píseň nebo skladbičku s doprovodem z paměti, při hře vhodně využívá další funkce nástroje (FILL-IN, BREAK, MAIN VARIATION).

4. ročník základního studia I. stupně

Žák samostatně zvládá obsluhu nástroje a vyzná se v jeho základních funkcích, volí vhodné tónové rejstříky k určitým doprovodům, při hře doprovodu využívá i složitější rytmy (slow rock, latinskoamerické tance, swing a jazz), zvládá hru v rychlejším tempu, využívá při hře širší dynamické škály, zahraje jednoduchou skladbu z období baroka nebo klasicismu, dle individuálních schopností se zapojuje do komorní hry, případně doprovodu.

5. ročník základního studia I. stupně

Žák vytvoří jednoduchý akordický doprovod k písni, při hře disponuje znalostmi o stavbě akordů, využívá pedál nejen při klavírní hře, ale i jako prostředku pro ovládání funkcí nástroje, orientuje se v celém rozsahu klaviatury, umí vhodně zvolit doprovod k dané skladbě, obohatí doprovod o další nové akordy (moll 7, zmenšené akordy, průtažné akordy).

6. ročník základního studia I. stupně

Žák zvládá hru z listu na své dosažené technické úrovni, dle svých dispozic interpretuje technicky náročnější skladbu, především u klavírních skladeb používá základní výrazové prostředky, využívá další funkce nástroje při hře (HARMONY, DUAL, SPLIT, REGIST BANK), uplatňuje sluchovou sebekontrolu, obohacuje své znalosti o nové hudební žánry a využívá jejich stylové prvky.

7. ročník základního studia I. stupně

Žák se aktivně zapojuje do výběru repertoáru, používá osvojené technické dovednosti, pohotově zahraje z listu skladbu střední obtížnosti, využívá zvukové a technologické možnosti nástroje, samostatně nastuduje obtížné pasáže ve skladbě, je schopen kultivovaného projevu na veřejnosti, doprovodí jiný nástroj nebo zpěv.

1. - 4. ročník základního studia II. stupně,

Žák se samostatně připravuje, udržuje techniku své hry opakováním stupnic a akordů, uvědoměle si osvojuje nové dovednosti a spojuje teoretické poznatky s praxí, absolvuje další cvičení ke hře oktáv, upevňuje jednotlivé technické problémy při hře průpravných cvičení či kratších etud v kombinaci se studovaným repertoárem, během každého školního roku nastuduje skladby různých období a stylů (baroko, klasicismus, romantismus, jazzové skladby...), nastuduje rychlou větu z klasické sonáty, orientuje se ve stylových prvcích jednotlivých období, umí rozlišit a aplikovat vhodný druh pedálu, tempové a výrazové změny, orientuje se v základních hudebních formách, zvládá různé melodické ozdoby, absolvuje průpravná cvičení vedoucí k jejich bezchybné realizaci, upevňuje základy stylového cítění při interpretaci skladeb jednotlivých hudebních období (baroko, klasicismus, romantismus, hudba 20. stol.), prohlubuje rytmické cítění a smysl pro úhozovou pregnantnost a vyrovnanost, používá logickou paměť opírající se o teoretický rozbor skladeb, čte běžné akordické značky a umí podle nich doprovodit melodii, umí stylizovat doprovod v levé ruce podle charakteru a tempa skladby, umí harmonizovat melodii pomocí základních a vedlejších kvintakordů (používá obraty), vytvoří předeheru, mezihru a dohru k písni, aktivně se prezentuje na veřejnosti, účastní se kulturních akcí v sídle školy, zajímá se o hudební dění v regionu. K tomu se dále učí ovládat technické možnosti nástroje: programování elektronického klávesového nástroje ve spojení s PC, stavba nových rytmických a doprovodných prvků, simplování nových zvuků do paměti nástroje.

HRA NA AKORDEON

Charakteristika:

Akordeon patří do skupiny poměrně mladých nástrojů, v minulých letech byl spojován převážně s hudbou lidovou (hra lidových písní a tanců tvořila velkou část repertoáru pro akordeon). V určitém období byla hra na tento nástroj do značné míry ovlivněna i politickou ideologií, hrály se písně a skladby budovatelské, což se později projevilo i na poklesu zájmu žáků o výuku. V současnosti lze čím dál častěji slyšet akordeon v médiích v hudbě moderní, což je motivací nejen pro žáky. Žáci mají možnost navštěvovat nejen individuální výuku, mohou se v rámci studia zapojit do komorní hry, doprovodu jiného nástroje či zpěvu. Akordeon je díky své barevnosti vhodný k interpretaci skladeb všech stylů. Lze hrát hudbu klasickou, lidovou, jazzovou, moderní, transkripce skladeb pro jiné nástroje (klavír, elektronické klávesy, zpěv) a v neposlední řadě i literaturu soudobých autorů. Nástroj skýtá poměrně široké uplatnění v hudebním životě včetně hry v různých komorních souborech a kapelách. Zdatnější hráči zvolí sólovou dráhu.

1. a 2. ročník přípravného studia

Žák rozumí základním funkcím nástroje, pojmenuje jednotlivé části nástroje, využívá základní návyky při hře, vede měch podle značek, zahraje jednoduché písně v pěti-prstové poloze podle sluchu, umí vyhledat základní basové tóny v levé ruce.

1. ročník základního studia I. stupně

Žák dbá na základní návyky při hře (sezení, držení zad, postavení ruky), zvládá hru a čtení not v pětiprstové poloze, využívá značek ke správnému vedení měchu, rozliší základní dynamiku při hře (f, mf, p), hraje levou rukou v základní basové řadě.

2. ročník základního studia I. stupně

Žák uvědoměle využívá základní nástrojové návyky, zvládá samostatně připravit nástroj ke hře, hraje základní basové tóny podle notového zápisu, podkládá palec a hraje v rozšířené pětiprstové poloze, zahraje jednoduché písně a melodie oběma rukama současně, rozliší základní tempová a dynamická označení, rozezná základní artikulaci (legato, staccato).

3. ročník základního studia I. stupně

Žák se orientuje v melodické části nástroje, levou rukou hraje v základní a pomocné řadě, využívá pro hru doprovodů durový a mollový akord, zahraje dvojhmaty v pravé ruce, ovládá plynulou práci s měchem, využívá při hře základní druhy artikulace – legato, staccato, podle nástrojových možností zapojí do hry rejstříkování.

4. ročník základního studia I. stupně

Žák zvládá hru s dynamikou, umí pracovat s rejstříky v pravé ruce, zahraje z paměti jednoduchou píseň nebo přednesovou skladbu, dokáže se podle svých možností zapojit do komorní hry, podle fyzických dispozic postupně přechází na větší akordeon (větší rozsah nástroje, širší výběr rejstříků, delší měch).

5. ročník základního studia I. stupně

Žák se orientuje v celém rozsahu melodické části nástroje, využívá barevných možností nástroje (rejstříky, práce s měchem, dynamika) uplatňuje znalosti pro hru levé ruky, využívá širší škály doprovodných akordů, dokáže vést melodickou linku v levé ruce, zahraje jednoduchou skladbu nebo píseň z listu na své dosažené technické úrovni, interpretuje přednesové skladby různých hudebních žánrů.

6. ročník základního studia I. stupně

Žák zvládá hru jednoduché polyfonní skladby, je schopen hry na základě sluchové sebekontroly, umí vytvořit jednoduchý doprovod k písni a hraje podle akordických značek, dokáže pracovat s náladou skladby, zvládá hru náročnějších rytmických prvků.

7. ročník základního studia I. stupně

Žák zvládá prstovou techniku pravé a levé ruky v rámci svých motorických dovedností, hraje dle svých schopností přednesové skladby z paměti, podílí se na výběru studovaného repertoáru, aktivně se zapojuje do komorní hry a doprovodu, je schopen kultivovaného projevu při vystoupení na veřejnosti.

1. - 4. ročník základního studia II. stupně

Žák se samostatně připravuje, udržuje techniku své hry opakováním stupnic a akordů, uvědoměle si osvojuje nové dovednosti a spojuje teoretické poznatky s praxí, absolvuje další cvičení ke hře oktáv, upevňuje jednotlivé technické problémy při hře průpravných cvičení či kratších etud v kombinaci se studovaným repertoárem, během každého školního roku nastuduje skladby různých období a stylů (baroko, klasicismus, romantismus, jazzové skladby...), rozvíjí samostatnost uměleckého projevu.

HRA NA HOUSLE (VIOLU)

Charakteristika:

housle jsou nástroj s širokým uplatněním v sólové, komorní či souborové hře. Hra na housle je vhodná pro děti, které prokáží dostatečné hudební předpoklady, zvláště dobrý hudební sluch a

schopnost čistě intonovat. Důležité jsou také fyziologické dispozice žáka. S postupným získáváním technických dovedností hry na nástroj se rozvíjejí i další schopnosti, především hudební představitivost, schopnost citového vnímání hudby a hudebního vyjádření. Žák je veden k pravidelné, systematické práci, a také k postupnému uplatnění svých dovedností při školních a veřejných kulturních akcích. Hrou na housle se pěstuje i schopnost naslouchat a přizpůsobit se spoluhráči a spoluzodpovědnost za společnou práci.

1. a 2. ročník přípravného studia

Žák je seznámen s nástrojem, učí se správnému držení nástroje a smyčce. Seznamuje se s notací a s intonací hry na housle. Se správnou intonací se učí vybrnkávat a hrát jednoduché melodie. Získává základní návyky a dovednosti (celková uvolněnost, postoj, správné držení těla, držení nástroje, koordinace pohybu pravé a levé ruky), zvládá základy správných funkcí levé a pravé paže, má správné postavení prstů na struny v základním durovém a mollovém prstokladu, prokazuje pohyblivost prstů, zvládá správné nasazení smyčce a tvoření kvalitního tónu. Využívá koordinace pohybů pravé a levé ruky, používá základní technické prvky hry ovládnutí celého smyčce i jeho částí, ovládá základní smyky detaché. Hraje z not i z paměti, má základní sluchové schopnosti, soustavně kontroluje intonaci.

1. ročník základního studia I. stupně

Žák zvládá uvolněné držení houslí a smyčce, postaví správně prsty v durovém a mollovém prstokladu v rozsahu čisté kvinty na dvou strunách, kontroluje intonaci v daném prstokladu, dbá na rovné vedení a správné dělení smyčce a drží jej uvolněně, ovládá hru detaché a staccato horní a dolní polovinou, zvládá smyk detaché a legato celým smyčcem a dbá na kvalitu tónu, zahraje durovou stupnici od prázdné struny, orientuje se v notovém zápisu od g po h₂, zahraje písničku nebo jednoduchou skladbičku z paměti s doprovodem jiného nástroje.

2. ročník základního studia I. stupně

Žák sám kontroluje správné držení nástroje i těla, zvládá nejméně 3 prstoklady a jejich kombinace, hraje vybrané stupnice v rozsahu jedné oktávy a je schopen intonační sebekontroly, používá vybrané smyky detaché, staccato, spiccato, legato a kombinuje je, s přechodem alespoň na dvě struny a martelé horní částí smyčce, dbá na přesné rytmické členění a na dodržování tempa, orientuje se v notovém zápisu, zejména v chromatických posunech, interpretuje jednoduché skladbičky z paměti s dynamickým rozlišením, zahraje společně s jiným nástrojem.

3. ročník základního studia I. stupně

Žák se orientuje v dalších probíraných prstokladech a chromatických posunech prstů, zvládá náročnější prstové kombinace a postupně je zrychluje, zahraje jednoduché dvojhmaty s použitím prázdné struny, kontroluje správné funkce pravé ruky, zvládá základní uvolňovací cviky ke hře vibrata, dbá na správné tvoření tónu vědomým využíváním všech získaných dovedností, interpretuje z paměti skladbu v probraných prstokladech v dynamickém odstínění, hraje z listu jednoduchou lidovou píseň, zapojuje se do kolektivní souhry.

4. ročník základního studia I. stupně

Žák ovládá všechny prstoklady v I. poloze a je schopen je vzájemně kombinovat, zahraje tercie a sexty v základní poloze, zvládá přípravu ke hře ve III. poloze, včetně výměn mezi I. a III. polohou, orientuje se v notovém zápise a prstokladech ve III. poloze, uvědomuje si správné funkce pravé ruky při hře jednotlivých smyků, zvládá spiccato a řadové staccato, dokáže zahrát trioly, tečkovaný rytmus a akcenty, kontroluje kvalitu tónu, zahraje dvouoktávové stupnice v základní poloze ve smykových a rytmických obměnách, snaží se o hru v rychlejším tempu a dbá na

prstovou techniku levé ruky, používá vibrato, je schopen souhry s jiným nástrojem nebo v souboru.

5. ročník základního studia I. stupně

Žák hraje kvalitním tónem s uvolněnou pravou rukou, orientuje se ve II. a III. poloze, začíná V. polohu, zvládá uvolněné výměny mezi probranými polohami se samostatnou intonační sebekontrolou, zahraje stupnice v rozsahu probraných poloh s rozklady, zdokonaluje hru základních smyků i ve vzájemných kombinacích, kontroluje výměnu smyku a dbá na výrazovou stránku studovaných skladeb různých období, zahraje jednoduchou dvojhmatovou techniku a základní melodické ozdoby, umí si sám naladit housle, samostatně nastuduje jednodušší skladbu v základní poloze, zapojuje se do komorní nebo souborové hry.

6. ročník základního studia I. stupně

Žák zvládá hru v I. – V. poloze a je schopen tyto polohy navzájem propojovat, kontroluje samostatně intonaci ve všech polohách s použitím prázdných strun, pěstuje hudební představivost důslednou sebekontrolou, dbá na kvalitu tónu, uvolněnost hry a přednesovou stránku, využívá vibrato, zdokonaluje pohyblivost prstů levé ruky, pružnost a úhoz trylků a ostatních melodických ozdob, zvládá náročnější rytmické kombinace, zahraje skladby různých stylových období, je schopen samostatně nastudovat skladbu v rozsahu I. – III. polohy, zvládne ladění nástroje a základní údržbu nástroje, zapojuje se do kolektivní hry.

7. ročník základního studia I. stupně

Žák se orientuje ve všech probraných polohách od I. do V. a dokáže je plynule spojovat, začíná hrát v VI. poloze, používá základní smyky – detaché, staccato, řadové staccato, spiccato, martelé, sautillé a dokáže je vzájemně kombinovat, využívá všechny části smyčce v odlišných dynamických odstíněních, zahraje dvou a tříoktávové stupnice s rozklady v obměnách rytmických i smykových, rozvíjí technickou zručnost a tónovou kvalitu, zahraje jednoduché dvojhmaty a akordy, využívá při hře všechny získané dovednosti, zahraje píseň podle sluchu a dokáže ji transponovat, samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu a rozumí všem označením v notovém zápisu, orientuje se v různých slohových obdobích a poslechem si utváří správnou představu, zahraje delší skladbu z paměti s využitím vibrata a všech technických i výrazových dovedností.

Přípravný ročník základního studia II. stupně

Žák dokáže popsat nástroj,
zvládá správný postoj a držení nástroje,
používá přípravné cviky pro uvolnění levé ruky a umí stavět prsty na hmatníku,
umí hrát pizzicato na jednotlivých strunách,
zvládá správný uvolněný postoj, držení houslí a smyčce,
umí stavět prsty na hmatníku, zvládá dva základní prstoklady (dur, moll),
spojuje si notový zápis s orientací na hmatníku,
používá základní smyky - tj. détaché v různých částech smyčce, dělení smyčce, základy hry legato,
hraje na více strunách,
rozvíjí rytmické cítění, intonační představivost,
hraje vybrané durové a mollové stupnice v základních prstokladech
trénuje hru z paměti a podle sluchu.

1. - 4. ročník základního studia II. stupně

Žák se samostatně připravuje, udržuje techniku své hry opakováním stupnic a akordů, uvědoměle si osvojuje nové dovednosti a spojuje teoretické poznatky s praxí, do repertoáru

zařazuje náročné skladby z různých období a stylů (baroko, klasicismus, romantismus, jazzové skladby...).

HRA NA ZOBCOVOU FLÉTNU

Charakteristika:

zobcová flétna je v současné době nejmasivněji vyučovaným hudebním nástrojem. Neklade téměř žádné nároky na fyzické dispozice žáka. Je proto vhodným nástrojem pro seznámení se žáka s hudebním prostředím.

1. a 2. ročník přípravného studia

Žák pojmenuje jednotlivé části nástroje, dodržuje správné držení nástroje a těla při hře, dýchá ústy a nasazuje konkrétní tón, dokáže zopakovat po učiteli lehké rytmické i melodické útvary bez znalosti not, zahraje zpaměti jednoduchou lidovou píseň. Dokáže hrát noty v tónovém rozsahu g1-d2. Zahraje jednoduché skladby v rozsahu g1-d2.

1. ročník základního studia I. stupně

Žák prohlubuje základní poznatky a dovednosti z přípravného studia, dbá na správné držení nástroje a uvolněný postoj při hře, hraje tenuto v tónovém rozsahu c1 – d2 diatonicky + fis1, b1, je schopen zopakovat, dokončit nebo vytvořit krátká rytmicko-melodická cvičení, rozezná základní délkové a výškové hodnoty not i pomlky a dokáže je prakticky uplatnit při hře, zahraje lidovou píseň zpaměti, kontroluje správné dýchání, dbá na kvalitu tónu, interpretuje skladby různých hudebních stylů a žánrů podle svých individuálních možností a schopností.

2. ročník základního studia I. stupně

Žák ovládá správnou artikulaci, práci s dechem a jazykem, zahraje tenuto, legato, staccato, orientuje se dle svých možností v notovém záznamu skladby, zahraje jednoduchou skladbu z listu, rozšiřuje tónový rozsah po g2 (včetně tónů fis1, b1, cis2, fis2), interpretuje skladby různých hudebních stylů a žánrů podle svých individuálních možností a schopností.

3. ročník základního studia I. stupně

Žák dodržuje a vnímá předepsaná tempová označení a změny (ritardando, accelerando), dovede pracovat s dechem, hraje z listu přiměřeně obtížná cvičení a písně, zahraje píseň nebo skladbičku zpaměti, uplatňuje se v souhře s dalšími hudebními nástroji, interpretuje skladby různých hudebních stylů a žánrů podle svých individuálních možností a schopností.

4. ročník základního studia I. stupně

Žák rozšířil tónový rozsah nástroje po b2, prohlubuje techniku dýchání a koordinaci prstů s jazykem, je schopen se naučit delší přednesovou skladbu i zpaměti, na odpovídající úrovni zvládá techniku hry na sopránovou zobcovou flétnu, interpretuje skladby různých hudebních stylů a žánrů podle svých individuálních možností a schopností, zapojuje se do komorního seskupení více nástrojů.

5. ročník základního studia I. stupně

Žák disponuje základními návyky pro hru ve flétnovém nebo smíšeném komorním souboru, hodnotí práci v kolektivu – poslouchá sebe, ostatní i celek, samostatně cvičí stupnice, etudy i přednesové skladby, zná a využívá základní melodické ozdoby, ovládá různé artikulační způsoby v kombinaci s prstovou technikou.

6. ročník základního studia I. stupně

Žák dle svých dispozic a dovedností začíná hrát také na altovou flétnu, seznamuje se s tónovým rozsahem, hmaty i repertoárem nástroje, podle svých možností samostatně nastuduje těžší skladbu, aktivně se podílí na vystoupeních a akcích školy, hraje všechny durové a mollové stupnice, tónické kvintakordy, dominantní a zmenšené septakordy, ovládá chromaticky rozsah dvou oktáv na sopránovou i altovou flétnu, zahraje těžší prstová cvičení, využívá agogiku, frázování a tempová rozlišení při hře na sopránovou i altovou flétnu.

7. ročník základního studia I. stupně

Žák je seznámen s repertoárem nástroje v celé jeho šíři, zapojí se do výběru repertoáru, poslouchá nahrávky různých interpretů, buduje vlastní úsudek a hudební vkus, hraje z listu skladby a písně přiměřené obtížnosti, zvládá chromaticky rozsah altové flétny od f1 po g3, dbá na kvalitu tónu a sluchovou sebekontrolu, při hře vnímá náladu skladeb, transponuje melodii, využívá bohatších zvukových možností altové flétny pro cvičení tónová, prstová i artikulační, osvojil si základy moderní techniky hry, interpretuje vybrané skladby základních stylových období na altovou flétnu (případně i další nástroje), přednese vyvážený absolventský program.

1. - 4. ročník základního studia II. stupně

Žák samostatně zvládá techniku hry, pracuje s barvou tónu a dbá na tónovou kvalitu, uplatňuje znalosti a dovednosti v celém rozsahu zobcových fléten, dle svých možností hraje i na další nástroje (tenorová, sopraninová flétna), s jistotou se orientuje v notovém zápisu nejrůznějších skladeb, podílí se na výběru studovaného repertoáru včetně současných populárních skladeb, prezentuje osobní názory a diskutuje nad danou problematikou.

3. a 4. ročník základního studia II. stupně

Žák je schopen interpretovat náročná přednesová díla, zahraje těžší skladby z listu, je schopen hry podle sluchu a hry z paměti na různé typy zobcových fléten v individuální výuce i v komorní hře, využívá široké spektrum technických a výrazových znalostí a dovedností získaných během celého studia, prohlubuje dechovou a artikulační techniku i frázování, orientuje se v základních prostředcích moderních technik a dokáže je podle svých možností zapojit do své hry na nástroj (např. vibrato, frulato, dvojité staccato), aktivně se dle svých možností účastní hry v komorních seskupeních, přednese originální absolventský program.

HRA NA PŘÍČNOU FLÉTNU

Charakteristika:

příčná flétna je základním nástrojem dechové harmonie. Vzhledem k dlouhé historické tradici disponuje velkým repertoárem a propracovanou metodikou. Příčná flétna patří mezi vyhledávané dechové nástroje. Její uplatnění jako sólového i souborového nástroje je všestranné.

1. ročník základního studia I. stupně

Žák správně drží tělo a nástroj při hře, orientuje se v jednoduchém notovém zápisu, utvoří kvalitní tón a čistě nasazuje, použije základní hmaty od d1 do g2, přečte noty a dodrží rytmus, zahraje z not lidovou píseň nebo lehkou přednesovou skladbu.

2. ročník základního studia I. stupně

Žák čistě nasadí a vytvoří čistý a znělý tón v 1 oktávě, při hře použije základní hmaty od d1 do c3, přečte a interpretuje notový zápis lehčí skladby, zahraje s doprovodem (např. flétna, klavír,

kytara, cembalo), přečte takt a předznamenání, rozezná chyby a s pomocí učitele je opraví, rozliší základní dynamiku p, f, mf.

3. ročník základního studia I. stupně

Žák použije všechny hmaty od c1 do c3, čistě nasadí a vytvoří čistý a znělý tón ve 2. oktávě, zahraje z paměti přiměřeně náročnou skladbu, zahraje podle sluchu krátkou melodii, správně frázuje, přečte takt a předznamenání.

4. ročník základního studia I. stupně

Žák správně frázuje a artikuluje, rozliší hru p, mf, f, crescendo, diminuendo, při hře kontroluje intonaci sluchem, interpretuje skladby různých žánrů a hudebních stylů, zahraje z paměti lehčí skladbu, zahraje kratší melodii podle sluchu.

5. ročník základního studia I. stupně

Žák při hře rozliší těžké a lehké doby, zahraje a popíše základní melodické ozdoby, utvoří znělý tón s intonační jistotou, použije hmaty od c3 do g3, samostatně nastuduje lehčí skladbu.

6. ročník základního studia I. stupně

Žák interpretuje skladby různých stylů a žánrů, transponuje krátký melodický úryvek, utvoří znělý a kvalitní tón ve vysoké poloze, ovládá hmaty od c1 do h3, zahraje skladbu v rychlejším tempu, vyřeší samostatně technické a intonační obtíže při nácviu skladeb.

7. ročník základního studia I. stupně

Žák samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu, zahraje s jistotou tóny v rozsahu tří oktáv, respektuje a rozliší správné tempo, frázování, dynamiku, agogiku, transponuje krátkou melodii, interpretuje skladby různých stylů a žánrů.

1. - 2. ročník základního studia II. stupně

Žák hraje v celém rozsahu nástroje, vyhledává repertoár podle svých představ, stupnice a akordy zrychluje do podoby samostatných metodických celků, transponuje složitější melodie.

3. - 4. ročník základního studia II. stupně

Žák hraje všechny stupnice dur a moll s rytmickými variacemi, studuje náročný barokní, klasicistní a impresionistický repertoár, orientuje se ve světě hudby a tuto orientaci přenáší do svých koncertních aktivit.

HRA NA KLARINET

Charakteristika:

Klarinet je dřevěným dechovým nástrojem, jehož vznik sahá do počátku 18. století, tedy do období formujícího se orchestru. Zlatý věk klarinetu nastal v době vídeňského klasicismu, kdy se dokázal prosadit jako sólový nástroj. Dnes je klarinet součástí všech orchestrů a žánrů.

1. ročník základního studia I. stupně

Žák pozná základy hry na klarinet: prsty při hře, držení nástroje, dechová technika, umí sestavit nástroj, zvládá základní hygienické návyky při hře a má povědomí o údržbě a péči o nástroj, je schopen zahrát jednoduché stupnice a akordy z paměti. Zvládá základy techniky hry: nasazování, legato, détaché, staccato, používá celé až osminové hodnoty not 4/4, 3/4 a 2/4 taktech, ovládá hru jednoduchých dvojhlasých skladbiček, kánony a jednoduché skladby s doprovodem klávesového nástroje.

2. ročník základního studia I. stupně

Žák zvládá správný postoj u hry, držení nástroje, tvoření tónu se základním artikulačním modelem, mechanismus pohybu prstů, využívá větší rozsah nástroje: e – g² (c³), ovládá notopis: celá až šestnáctinová hodnota noty a pomlky, zahraje tečkovaný rytmus a orientuje se v synkopickém rytmu, rozlišuje základní dynamiku, upevňuje hru legato, détaché, staccato v uvedeném rozsahu, má povědomí o hudební frázi, dokáže sluchově vnímat náladu skladby.

3. ročník základního studia I. stupně

Žák využívá základní návyky a dovednosti hry na klarinet: správné držení těla a nástroje, práce s dechem, práce s jazykem, používá základní technické prvky hry: nasazení tónu, prstová technika, kvalitní tón, vnímá náladu skladby a umí ji vyjádřit a interpretovat elementárními výrazovými prostředky, používá tónový rozsah do c³, umí zahrát v tóninách C, G, F, D dur a ovládá T5 v obrazech, používá dynamiku od piana do forte, přiměřeně ovládá hru crescendo a decrescendo.

4. ročník základního studia I. stupně

Žák hraje složitější rytmické útvary, zvládá rytmicky přesně hru tečkovaného a synkopického rytmu, ovládá jednoduché melodické ozdoby: opora, skupinka, příraz, nátryl, hraje jednoduchou kadenci, zvládá čtení v taktech osminových a alla breve, zvládá hru dalších durových a mollových stupnic a jejich T5 z paměti, používá větších dynamických a tempových rozdílů, je schopen veřejného vystoupení, je schopen samostatnosti při domácí přípravě.

5. ročník základního studia I. stupně

Žák pracuje na rozšiřování tónového rozsahu a na zvukové vyrovnanosti rejstříků, uvědomuje si práci s nátiskem a dechovou oporou, pracuje při interpretaci skladby na rozšiřování výrazových prostředků a na muzikálnosti projevu, zvládá hru s doprovodem a souhru s dalšími nástroji, hru stupnic a akordů v širším tónovém rozsahu, ovládá složitější melodické ozdoby hraje z listu dle svých schopností a dovedností, má smysl pro hudební frázi, rytmus, dynamiku a agogiku, hraje skladby ve volných tempech s důrazem na kvalitu tónu, intonaci a správné dýchání.

6. ročník základního studia I. stupně

Žák interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností, pracuje na prohlubování žebně - bráničního dýchání, na zvukové představě čistého tónu a vyrovnanosti rejstříků, na zdokonalování prstové techniky, na rozšiřování tónového rozsahu, na zvládnutí složitějších rytmických útvarů, na čistotě artikulace (legato, non legato, staccato) hraje v rozsahu e až e³ (f³) včetně křížků a béček, umí používat pomocné hmaty, hraje v durových a mollových tóninách do 4 křížků a 4 bé, umí základní interpretaci a frázování v taneční a jazzové hudbě.

7. ročník základního studia I. stupně

Žák využívá všechny získané technické a výrazové dovednosti, žebně - bráničního dýchání, nasazení tónu, základní artikulaci: legato, non legato, staccato, prstovou techniku, dynamiku: p, mf, f, crescendo, decrescendo, agogiku: accelerando, diminuendo, rittardando, tempové odlišnosti, hraje všechny durové a mollové stupnice a jejich T5 po čtyřech tónech a stupnici chromatickou, využívá při hře všechny získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu, dokáže interpretovat skladby různých stylů a žánrů, odlišného výrazu a tempa, využívá dynamiku, tempová rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje,

rozezná kvalitu a čistotu tónu na základě sluchové kontroly, umí naladit nástroj, samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu podle svých schopností a předvede vyvážený absolventský program (sólově nebo v komorním seskupení).

Přípravný ročník základního studia II. stupně

Žák je seznámen s nástrojem a základní údržbou, seznamuje se správným postojem při hře včetně držení nástroje a polohy prstů, je seznámen s funkcí plátku, jeho používáním a kompletací s hubičkou, je seznámen se základy dechové techniky, je poučen o tvoření tónu a snaží se jej tvořit kultivovaně, je poučen o nasazení tónu a základních technikách nasazení – tenuto, legato, zvládá rozsah do c3, hraje v celých, půlových, čtvrtových a osminových notách.

1. ročník základního studia II. stupně

Žák zdokonaluje dechovou techniku, rozvíjí prstovou techniku, zdokonaluje techniku nasazení staccato, zdokonaluje techniku hry legato ve vysoké poloze, hraje z listu, hraje z paměti, je schopen transpozice oktávové a z C hlasu, při hře využívá větší škálu hudebně výrazových prostředků.

2. ročník základního studia II. stupně

Žák zdokonaluje dechovou techniku, zdokonaluje všechny techniky nasazení, pracuje na legatu ve vysoké poloze, zdokonaluje hudebně výrazové techniky.

3. ročník základního studia II. stupně

Žák zrychluje techniku hry staccato, zvládá technicky náročnější hru legato ve vysoké poloze, je schopen transpozice oktávové, z C hlasu a z A hlasu, hraje na Es klarinet, orientuje se v interpretaci různých žánrů.

4. ročník základního studia II. stupně

Žák hraje v celém rozsahu nástroje, hraje složitější rytmické útvary a melodické ozdoby, rozumí problematice dýchání, frázování, výrazu, hraje kultivovaným barevným tónem a je schopen kontrolovat intonaci v celém rozsahu nástroje, rozlišuje rozdíly mezi skladbami různých stylových období i žánrů, je schopen samostatně nastudovat nové skladby, dokáže posoudit odlišnosti různých interpretačních přístupů, je schopen hodnotit výkony různých interpretů, je schopen zodpovědné, soustavné práce.

HRA NA TRUBKU

Charakteristika:

trubka je žesťový hudební nástroj, který se ve svém původním tvaru vyskytoval ve starověku. Od 17. století má své místo v orchestru, kdy se trubka používá stále hojněji. V dnešní době je nejrozšířenějším žesťovým nástrojem. Jeho uplatnění najdeme jak v sólové, tak i komorní hudbě, především v žesťových seskupeních.

Své pevné místo má i v dechovém orchestru. Vyučovací předmět Hra na trubku v sobě integruje výuku na nástroj, hru z listu a přípravu k souhře. Každý žák získává potřebné dovednosti k zvládnutí hry sólové, ale i komorní a souborové.

1. ročník základního studia I. stupně

Žák se orientuje se v jednotlivých částech nástroje a v základní údržbě, uplatňuje správné držení nástroje a postoj při hře, zná základy správného dýchání a nasazení tenuto, využívá správně jazyk při nasazení tónu slabikou „tá“, zvládá hru not celých, půlových a čtvrtových, zahraje zpaměti lidovou píseň.

2. ročník základního studia I. stupně

Žák dbá na správný způsob dýchání, provede správné nasazení slabikou „tá“ (lehkost), hraje v dynamice f, p, využívá hru tenuto, používá vydržované tóny ke zpevnění svého nátisku, zahraje durové stupnice s tónickými kvintakordy dle aktuálního rozsahu, hraje z jednoduchého notového zápisu, využívá hru legato (vázaně) – retní vazba, zvládá chromatiku v rozsahu fis – c2, hraje snadná dueta.

3. ročník základního studia I. stupně

Žák dodržuje správný postoj a držení nástroje, konkrétně nasazuje tón slabikou „tá“, obohacuje hru dynamikou p – mf – f, zvládne nasazení tenuto a staccato, dbá na tvorbu tónu, jeho barvu, znělost a intonaci, hledá způsob nácvičku obtížných míst, nejprve za pomoci učitele, orientuje se v notovém zápisu, zahraje zpaměti krátkou skladbu.

4. ročník základního studia I. stupně

Žák se nadechuje se správně, tzv. do bránice – zvětšuje kapacitu plic, využívá dynamiku p – mf – f a plynulý přechod mezi jednotlivými stupni – crescendo, decrescendo, hraje staccato, tenuto, portamento a legato, dbá na tvorbu tónu, jeho barvu, znělost a intonaci, doladuje tóny d1, cis1, hraje v rychlejších tempech, užívá větší tónový rozsah dle svých individuálních schopností, aktivně se zapojuje do komorní hry s vědomím zodpovědnosti za svůj výkon, prezentuje se na různých školních vystoupeních.

5. ročník základního studia I. stupně

Žák správně dýchá a zvětšuje kapacitu plic, snaží se pomocí bránice vytvořit co největší tlak vzduchu pro hru vyšších tónů, uplatní dynamiku v celém svém rozsahu, využívá při hře akcent, sforzato, dbá na jemnost nasazení slabikou „tá“ – konkrétní a čisté nasazení, správně tvoří tón, pracuje s jeho barvou, znělostí a intonací, navrhne interpretaci přednesové skladby a konzultuje ji s učitelem, orientuje se ve složitějším notovém zápise, prezentuje se na různých školních i mimoškolních vystoupeních, osvojuje si hru základních melodických ozdob.

6. ročník základního studia I. stupně

Žák vědomě využívá kapacitu plic ke hře delších pasáží, zvládá složitější prstovou techniku v rychlejších tempech, nasazuje tón jemně, bez kazů, nastuduje samostatně drobnější přednesovou skladbu, užívá tónový rozsah dle svých individuálních schopností, transponuje

jednoduché písně, vyhledá sám obtížná místa ve skladbách a dle svých schopností je zvládne nacvičit, realizuje vlastní hudební projev ve studovaných skladbách.

7. ročník základního studia I. stupně

Žák využívá celou dynamickou škálu, hraje staccato, tenuto, portamento a legato v rychlém tempu dle svých individuálních schopností, koriguje nasazení, intonaci a kvalitu tónu, samostatně nastuduje přednesovou skladbu v rámci svých schopností, orientuje se v interpretaci skladeb různých hudebních stylů, užívá tónový rozsah dle svých individuálních schopností, transponuje jednoduché písně, pohotově čte z notového zápisu.

Přípravný ročník základního studia II. stupně

Pokud chce žák začít ve druhém cyklu, tedy v 15 letech, studovat hru na určitý nástroj, předpokládá se, že má znalosti a dovednosti ze studia na nástroj jiný. I v 15 letech lze začít hrát na trubku, trombón, nebo zpívat, pokud má žák talentové a volní předpoklady. Při hře na trubku je důležité v co nejkratším čase naučit žáka správnému dýchání do spodní bránice a důkladnou domácí přípravou vytvořit nátiskovou oporu. Vzhledem k mentální úrovni žáka v 16 letech je možné zahájit studium školou J. B. Arbana, od čísla 11 a dále.

1. - 4. ročník základního studia II. stupně

Žák se samostatně připravuje, udržuje techniku své hry opakováním stupnic a akordů, uvědoměle si osvojuje nové dovednosti a spojuje teoretické poznatky s praxí, do svého repertoáru zařazuje nácvik náročných předloh etudového i přednesového typu.

HRA NA BICÍ NÁSTROJE

Charakteristika:

Rytmus je základem každé hudby, umělecké i zábavní. Bicí nástroje se dělí na melodické – ty, jež mohou hrát tóny, například tympány, xylofon, zvonkohra, zvony, vibrafon, – a ty, jež vydávají zvukový efekt, například činely, buben, triangl. Výukou na bicí nástroje si žák upevňuje rytmické cítění, a také pokoru, když se stává součástí nástrojového seskupení.

1. ročník základního studia I. stupně

Žák ovládá správné sezení a držení paliček,
zná základní součástí bicí soupravy,
ovládá rytmické útvary od celých po šestnáctinové noty,
orientuje se na kamenech xylofonu nebo marimby,
orientuje se v jednoduchém notovém zápise,
zahraje jednoduchou melodii.

2. ročník základního studia I. stupně

Žák ovládá základní beatový rytmus a jeho obměny,
hraje rytmická a technická cvičení zaměřená na zdokonalování nezávislosti končetin,
orientuje se ve čtyřtaktovém modelu,
tři takty rytmus a jeden takt break
zná držení paliček a správný postoj u melodických nástrojů,
na melodické nástroje zahraje vybrané stupnice a jednoduché lidové písně a skladbičky,
na perkuse zahraje základní doprovodné rytmy.

3. ročník základního studia I. stupně

Žák ovládá rytmy valčíku a polky,

používá rytmy s otevřenou hi hat,
na melodické nástroje hraje etudy a snadné přednesové skladby,
umí rozeznít další nástroje, (triangl, tamburína, velký buben...)
zná další typy úderu a zvládá alespoň jeden z nich (například „open“ úder na congo),
užívá při hře dynamiku a agogiku,
hraje jednoduchá dueta, tvoří vlastní breaky,
hraje s doprovodem zvukové nahrávky.

4. ročník základního studia I. stupně

Žák ovládá základy víření, zahraje jednoduché přírazy, tři osminové, šesti osminové a liché takty,
používá dvojité údery,
orientuje se ve více taktové formě,
používá doprovody ve čtvrtkových, osminových a šestnáctinových notách na hi-hat a činel,
na melodické nástroje hraje vybrané stupnice.

5. ročník základního studia I. stupně

Žák ovládá základy hry na dvojpedál,
zahraje šestnáctinové trioly a dvaatřicetinové noty,
dovede používat paradydly na bicí soupravě,
zahraje základní swingový doprovod na bicí soupravu.

6. ročník základního studia I. stupně

Žák využívá dvojpedál k pravidelným i nepravidelným výplním rytmům a breaků,
orientuje se v dvanáctitaktové formě,
dovede zahrát jednoduché obměny swingového rytmu,
zahraje jednoduché sólo na bicí soupravu.

7. ročník základního studia I. stupně

Žák umí správně sestavit bicí soupravu, popř. nastavit a naladit,
ovládá základy latinsko – amerických rytmů,
orientuje se v tanečních, beatových, rockových, swingových a latinskoamerických rytmech a
dovede je přiměřeně ke svým schopnostem zahrát,
orientuje se v polyrytmické struktuře,
na melodické nástroje hraje stupnice, etudy a přednesové skladby,
doprovodí stylově kapely různých žánrů, popř. hraje s nahrávkou,
z listu zahraje snadnější skladby,
při hře s nahrávkou rozliší jednotlivé části skladby,
zná stručnou historii a vývoj bicích nástrojů.

Přípravný ročník základního studia II. stupně

Žák se seznamuje s historií a tradicemi bicích nástrojů,
seznamuje se základními rytmickými útvary,
vytleskává základní rytmické útvary formou „ozvěny“ učitel-žák,
zvládá základní rytmické hodnoty na perkusní nástroje (tamburína, claves, triangl atd.) a nahlas
počítá pomocí rytmických slabik,
hraje základní údery paličkami na bubínek nebo speciální gumu a pokusí se udržet rytmický
puls,
zahraje základní rytmické figurace na celou bicí soupravu.

1. ročník základního studia II. stupně

Žák dbá na zdokonalování techniky úhozů rukou a nohou,
pokračuje v technice hry na malý bubínek,
pokračuje v technice hry na kompletní bicí soupravu,
zdokonaluje se na tympány,
pokračuje ve výuce na melodické nástroje,
uplatňuje získané dovednosti při souhře dvou žáků nebo více žáků s učitelem při souborové hře,
seznamuje se základy improvizace,
pěstuje smysl pro kulturu projevu,
využívá různých rukokladů (paradiddle) a synkop,
zvládá hru na tympány (cvičení lze aplikovat na dva různě naladěné tom-tomy) z not,
hraní více žáků - různé perkusní nástroje nebo hudební skupina,
využívá melodický nástroj dle možnosti školy (vibrafon atd.),
hraje z notového záznamu na spuštěný hudební podklad (audio aparatura).

2. ročník základního studia II. stupně

Žák dbá na zdokonalování techniky úhozů rukou a nohou,
rozšiřuje hru na kompletní bicí soupravu,
využívá další koordinaci končetin při hře,
rozdívá hudební paměti,
hra na tympány,
dále využívá hru na melodické nástroje,
používá soupravy ke hře na hudební podklad – „half – playback“,
uplatňuje získané dovednosti při souhře dvou žáků nebo více žáků s učitelem při souborové hře,
kontroluje si rozmístění soupravy, polohu a techniku nohou i rukou při hře,
zvládá hru na malý bubínek – sextolové víření + akcenty,
používá různých rukokladů (paradiddle) a synkop,
orientuje se ve hře na tympány (cvičení lze aplikovat na dva různě naladěné tom-tomy) z not,
pokračuje v nácvičku na melodický nástroj dle možnosti školy (vibrafon atd.),
využívá bicí soupravu na doprovody a jednotaktové „breaky“- výplně,
využívá notového záznamu ke hře na spuštěný hudební podklad (audio aparatura).

3. ročník základního studia II. stupně

Žák dbá na zdokonalování techniky úhozů rukou a nohou,
zdokonaluje koordinaci končetin při hře,
používá další techniku hry na tympány,
pokračuje ve výuce na melodické nástroje,
uplatňuje získané dovednosti při souhře dvou žáků nebo více žáků s učitelem při souborové hře,
zvládá hru na hudební podklad – „half – playback“,
používá notového zápisu k další hře na bicí,
zvládá prvky improvizace,
kontroluje si rozmístění soupravy, polohu a techniku nohou i rukou při hře,
zdokonaluje hraní na malý bubínek – víření + akcenty,
používá různých rukokladů,
používá tympány (cvičení lze aplikovat na dva různě naladěné tom-tomy) z not,
používá ke hraní melodický nástroj dle možnosti školy (vibrafon atd.),
dále se zdokonaluje na bicí soupravu - doprovody a dvojtaktové „breaky“- výplně,
používá notového záznamu ke hře na spuštěný hudební podklad (audio aparatura).

4. ročník základního studia II. stupně

Žák dbá na zdokonalování techniky úhožů rukou a nohou, využívá další koordinaci končetin při hře, rozvíjí hudební paměti, pokračuje ve výuce hra na tympány, pokračuje ve výuce na melodické nástroje, uplatňuje získané dovednosti při souhře dvou žáků nebo více žáků s učitelem při souborové hře, používá notový zápis ke hře na hudební podklad – „half – playback“, ovládá prvky improvizace, pěstuje si smysl pro kulturu projevu, kontroluje si rozmístění soupravy, polohu a techniku nohou i rukou při hře, zdokonaluje hraní na malý bubínek – víření + akcenty, využívá různých rukokladů, používá tympány (cvičení lze aplikovat na dva různě naladěné tom-tomy) z not, používá melodický nástroj dle možnosti školy (vibrafon atd.), zvládá hru na bicí soupravu - doprovody a dvojtaktové „breaky“- výplně, využívá notového záznamu ke hře na spuštěný hudební podklad (audio aparatura).

SÓLOVÝ ZPĚV

Charakteristika:

zpěv je nejpřirozenějším hudebním projevem člověka.

Dýchání:

nejdůležitější fází jsou u začátečníků správné návyky při dýchání. To probíhá do bránice, bez pohybu ramen. Pevná bránice a dostatečně velký tlak vzduchu jsou podmínkou pro to, aby zpěvák netlačil na hlasivky, aby udržel konstantní ladění na celý dech, aby disponoval velkým hlasovým rozsahem.

Rozezpívání a hlasová cvičení:

pro hlasovou interpretaci je důležitá správná hlasová technika, při níž zpěvák ovládá svůj hlas a dovede s ním manipulovat. Pro ten účel je důležité se rozezpívat, aby hlasivky volně vibrovaly. Rozezpívání se provádí technikou brumenda, při kterém má zpěvák lehce sevřené rty, zuby v ústní dutině jsou naopak lehce rozevřené. Brumendo se provádí v celém hlasovém rozsahu, od vrchních tónů dolů, od falzetu po hrudní registr, většinou od D2 po A malé. Brumendem se vážou tři až pět po sobě jdoucích tónů.

Ideálním prostředkem pro podchycení dětského zájmu, také vzhledem k přirozené dětské zpěvnosti, je lidová píseň. Tato melodicko-rytmická kategorie umožňuje skvělou orientaci v obou základních prvcích, a to prvořadě sluchem, ve druhé řadě pak notovým zápisem. Žák se tak učí noty a jejich rytmiku přirozeně, bez nucené scholastiky. Důležitý je v tomto případě klavírní doprovod, jenž závisí na harmonických a kontrapunktických znalostech učitele. Písně je totiž nutné variovat, měnit jejich tóniny, rytmus. Žáci se tímto způsobem učí hledat vlastní cestu k lidové písni a k její interpretaci. Mimořádně vhodná je pro ten účel píseň *Vyletěla holubička ze skály*, pro svůj oktávový rozsah, který je vhodné po půltónech posouvat.

1. a 2. ročník přípravného studia

Správně intonuje v rozsahu jedné oktávy.

Žák zpívá lidové písně vhodné pro uvedený věk.

1. ročník základního studia I. stupně

Správně intonuje v rozsahu dvou oktáv. Žák interpretuje technicky, rozsahově i přednesově náročnější lidové písně

2. ročník základního studia I. stupně

Správně intonuje v rozsahu dvou oktáv, zpívá stupnice a rulády na slabiku No. Vědomě používá hlasových barev pro rozlišení emocí v písních. Zpracuje hlasové etudy na rozložené akordy v celém rozsahu. Zpívá lidové a umělé písně v jednoduchých úpravách.

3. ročník základního studia I. stupně

Správně intonuje v rozsahu dvou oktáv, zpívá stupnice a rulády na slabiky No, La, Mi. Vědomě používá hlasové a přednesové agogiky. Prohlubuje hlasové etudy stupnicového charakteru. Zpívá lidové a umělé písně náročnějšího charakteru.

4. ročník základního studia I. stupně

V této fázi studia se žák repertoárově a esteticky vyhraňuje. Volí takové písně, jež nejlépe vystihují jeho povahu. Začíná také upřednostňovat tu pěveckou techniku, jež nejlépe umožňuje zvládat jím volený repertoár. V rámci hlasové techniky volí rychlé sledy tónů až do rozsahu oktávy, zpravidla durové stupnice, jež se zvedají po půl-tónech. Repertoár je závislý na technice zpěvu a na tónovém rozsahu žáka. Volí náročnější písně, ale také již některá duchovní moteta, převážně z renesančního a barokního období.

5. ročník základního studia I. stupně

Žák vědomě pracuje na sonoritě vlastního hlasu prostřednictvím speciálních cvičení, při nasazení tónu vědomě použije dechovou oporu, předvede kantilénový zpěv, vyrovnává vokály v technických cvičeních, předvede hlasové cvičení v celém svém rozsahu.

6. ročník základního studia I. stupně

Žák vědomě pracuje na sonoritě vlastního hlasu prostřednictvím speciálních cvičení, předvede klidné dýchání na bránici s dlouhým výdechem, popíše postup při vedení pěvecké fráze, vědomě využije hlavovou rezonanci, předvede kultivovaný pěvecký projev, uplatní vlastní hudební představivost při interpretaci zadaných písní, vyjádří vlastní názor na výběr písně.

7. ročník základního studia I. stupně

Žák vědomě pracuje na sonoritě vlastního hlasu prostřednictvím speciálních cvičení, při kultivovaném zpěvu použije žeberně-brániční dýchání; dechovou oporu; měkké, opřené nasazení a správně artikuluje, využije při zpěvu rozšířený hlasový rozsah bez hlasových zlomů, přesvědčivě a s intonační čistotou vede pěvecké fráze, zachová lehkost a přirozenost hlasu při zpěvu, zazpívá hlasovou vokalizaci – tercie, kvarty, kvinty, pro přesvědčivou interpretaci obsahu písně zvolí vhodné výrazové prostředky odpovídající věku a individualitě žáka, zazpívá na vystoupení písně rozdílných stylů a žánrů, samostatně zhodnotí svůj výkon, dodrží základní zásady hlasové hygieny, popíše postup při rozezpívání.

1. - 4. ročník základního studia II. stupně

Ve věku 15 let má děvče zpravidla ukončenou hlasovou proměnu a je možné volit repertoár pro danou polohu a barvu hlasu. Je možné zařazovat náročnější písňovou tvorbu, stejně jako jednodušší operní árie, především z barokního období.

U chlapců proměna stále ještě probíhá, a proto je náročné na daný stav reagovat.

Žák se samostatně připravuje, zdokonaluje techniku dýchání i zpěvu. Do rozezpívání zařazuje náročnější vokalizaci, studuje podle zvukových předloh operní árie a náročnější písňovou tvorbu.

RECEPCE A REFLEXE HUDBY

Hudební nauka

Charakteristika:

Hudební obor v základním uměleckém vzdělávání umožňuje žákovi prostřednictvím soustavného vzdělávání, aktivní a poučené interpretace, vlastní tvorby, poznávání hudební kultury a osvojením si základních teoretických znalostí využívat hudbu jako prostředek vzájemné komunikace i osobního uměleckého sdělení.

Vzdělávací oblast **Recepce a reflexe hudby** umožňuje žákovi orientovat se ve světě hudby, využívat a přenášet zkušenosti, dovednosti a vědomosti získané z praktických činností do vnímání hudby; prostřednictvím aktivního poslechu pak poučeněji interpretovat hudební dílo a kriticky je hodnotit. Cílem je vychovat poučeného interpreta a posluchače schopného propojit hudební teorii s praxí a hlouběji tak prožít hudbu. Vzdělávací obsah Recepce a reflexe hudby se realizuje především

v podobě kolektivní výuky.

Charakteristika vzdělávací oblasti Recepce a reflexe hudby

Hudební obor vede žáka k porozumění hudebnímu umění. Vzdělávací obsah hudebního oboru proto tvoří **tři** vzájemně provázané a podmíněné okruhy činností – **produkce, recepce a reflexe**, které žákovi umožňují hudebně se projevit jak při individuálních, tak i skupinových aktivitách, poznávat zákonitosti hudební tvorby, seznamovat se s různými funkcemi hudby, hodnotami a normami v umění,

porozumět sdělením přenášeným hudebním jazykem, vytvářet hodnotící soudy

o znějící hudbě apod., tedy pronikat do podstaty hudby.

V produkci nalézají uplatnění vokální, instrumentální a hudebně pohybové činnosti mající charakter nejen reprodukční, ale také výrazně kreativní. V nich žáci rozvíjejí své hudební schopnosti a upevňují získané vědomosti a reprodukční a produkční dovednosti. Součástí těchto činností je hlasový výcvik spojený s intonací, práce s rytmem, hra a tvorba instrumentálních doprovodů, pohybových etud.

Při recepci si žáci prostřednictvím poslechových činností uvědomují a ověřují působení znějící hudby. Hudba zde vystupuje v „instruktivní podobě“ a umožňuje vyvozovat nové hudebně teoretické poznatky a dávat je do souvislosti s poznatky již získanými (např. poznávání typických hudebně výrazových prostředků a jejich užití ve skladbě apod.).

Reflexe jako třetí, vysoce syntetizující hudební činnost (v triádě produkce – recepce – reflexe), znamená nejvyšší stupeň poznávací činnosti umožňující „komplexní interpretaci hudebního díla i hudebních objektů“. Tato „komplexní interpretace“ obnáší zařazování znějící hudby do uměleckého období, určování stylu, žánru, formy díla, vytváření hodnotících soudů, zabývání se zvláštnostmi přístupu k interpretaci hudebního díla, významem a poselstvím díla vzhledem k určité umělecké

a historické epoše. Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k poznávání a porozumění hudebnímu umění prostřednictvím soustředěné a vědomé reflexe, sledování a hodnocení hudebního umění na pozadí historických, společenských a technologických změn. Protože nejpřirozenějším hudebním projevem je zpěv, je vhodné rozvíjet hudební reflexi sborovým zpěvem, se zřetelem k etickému soužití uvnitř kolektivního snažení.

Očekávané výstupy

nelze rozvrhnout do jednotlivých ročníků, neboť výuka probíhá pouze ve dvou věkových kategoriích: 5-8 let věku žáka (1.-3. třída ZŠ) a 9-13 let žáka (4.-7. třída ZŠ). To znamená, že v jedné třídě se výuky účastní studenti s rozdílnými znalostmi.

Také mentální vytrvalost daná značným věkovým rozptylem určuje znalostní zátěž v rámci výuky. Kategorie 5-9 let věku žáka po třech letech studia:

a) notace v houslovém i basovém klíči ve dvou oktávách. Notové hodnoty od celé po šestnáctinovou. Takty dvoudobé a třídobé. Dynamická znaménka. Posuvky. Intervaly. Tempová znaménka. Základní přehled o české hudební historii.

b) Rozvíjení hudebních představ prostřednictvím vlastních uměleckých aktivit, převážně pěveckého (sborového) charakteru.

Kategorie 10-13 let věku žáka po třech letech studia:

a) Stupnice dur i moll. Tónické akordy. Základní harmonické funkce. Malé hudební formy. Hudební organologie. Základní přehled o evropské hudební historii.

b) Rozvíjení hudebních představ prostřednictvím vlastních uměleckých aktivit, převážně pěveckého (sborového) charakteru.

KOMORNÍ HRA, ORCHESTRÁLNÍ HRA

Charakteristika:

žáci nejsou rozděleni na jednotlivé ročníky, pouze se zde předkládají záměry učitele pro následující školní rok (obsazení, repertoár). Skladby jsou nastudovány tak, aby mohly být prezentovány veřejně.

Očekávané výstupy

Nejsou rozděleny na jednotlivé ročníky, pouze se zde předkládají záměry učitele pro následující školní rok (podle obsazení a připraveného repertoáru). Žák zná svůj part a dokáže se v něm orientovat, udrží správné tempo a rytmus skladby, dbá na souhru s ostatními hráči, zná zásady chování na pódiu, vystupuje se souborem/orchestrem na veřejnosti, orientuje se ve čtení partů (Segno, Da Capo, Tutti, vícetaktové pomlky...), přizpůsobuje se ostatním hráčům v souboru/orchestru, vnímá zodpovědnost za společné dílo a je vzorem pro mladší spoluhráče, je si vědom odpovědnosti k práci v kolektivu.

SBOROVÝ ZPĚV

Charakteristika:

žáci nejsou rozděleni na jednotlivé ročníky. Záměrem je vypěstovat v žácích správné pěvecké návyky: dýchání, zpěv hrudním i hlavovým tónem, udržet svou melodickou linii ve vícehlasé skladbě.

Očekávané výstupy Žák dokonale ovládá svůj part z paměti, přizpůsobuje svůj hlasový projev celkovému vyznění, je součástí solidárního celku.